

Jesenice dz

Novice

220050174,6

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS

NOVICE

števila 6, junij 2005

ACRONI

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

AKTIVNOSTI ZA PRIDOBITEV OKOLJEVARSTVENEGA DOVOLJENJA

TUDI LETOS MED PREJEMNIKI ZLATIH IN SREBRNIH PRIZNANJ

KAZALO

TUDI LETOS MED PREJEMNIKI ZLATIH IN SREBRNIH PRIZNANJ

Letos je Območna zbornica GZS Gorenjska v tekmovanju za najboljšo inovacijo Gorenjske v izredno izenačeni in hudi konkurenci podelila priznanja vsem sodelujočim, in to sedem zlatih ter sedem srebrnih.

stran 6

AKTIVNOSTI ZA PRIDOBITEV OKOLJEVARSTVENEGA DOVOLJENJA

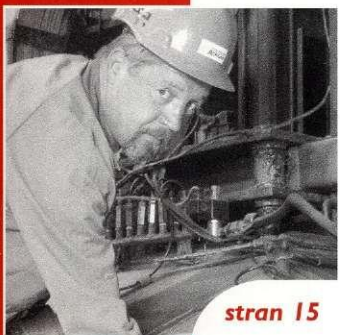
Do oktobra 2007 moramo za svoje delovanje pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, bolj znano kot IPPC dovoljenje. Brez pridobljenega dovoljenja ne bo več mogoče izvajati proizvodne dejavnosti.

stran 8

IZŠLO JE LETNO POROČILO 2004

V mesecu juniju je izšlo letno poročilo za leto 2004. Naklada je 800 izvodov v slovenskem in angleškem jeziku, dostopno pa je tudi na ACRONIJEVI spletni strani.

stran 15

PROF. DR. VASILIJ PREŠERN IMENOVAN ZA GLAVNEGA DIREKTORJA DRUŽBE ACRONI

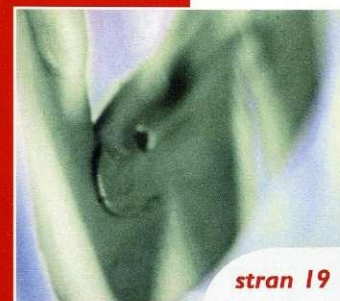
Našemu glavnemu direktorju, prof. dr. Vasiliju Prešernu je skupščina izrekla zaupanje in mu podelila nadaljnji štiriletni mandat za vodenje naše družbe. Čestitamo!

stran 16

NOVA PODOBA SPLETNIH STRANI

Internet je nepogrešljiv pomočnik v času sodobne tehnologije - to dobro vemo tudi v Acroniju. Skupaj s skrbniki smo naredili nove spletne strani. Skupaj se bomo trudili, da bodo te strani sproti osvežene in še boljše

stran 19

Novice
Interni informacijski časopis
Acroni Jesenice

števila 6, junij 2005

uredniški odbor:
Ljubo Osovnikar,
Polonca Marjanovič,
Lilijana Markež,
Nataša Karo,
Alenka Kosmač,
Barbara Habe Sintič

fotografije:
Tone Kelbl,
Lilijana Markež,
Barbara Habe Sintič,
arhiv Acroni,
arhiv Tiskarna
knjigoveznica Radovljica,

Uredništvo:
Acroni, d.o.o.
c. Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

oblikovanje in tisk:
Tiskarna knjigoveznica
Radovljica

Novice izhajajo enkrat
mesečno.

naklada: 2100

na osnovi odličnih rezultatov iz prve polovice smelo in optimistično v drugo polovico leta

Kot kaže, bo leto 2005 v PC VP minilo v znamenju menjave motorjev na predogrodju. Po slabem vzdušju, ki je zavladovalo ob okvari na novem motorju in genialni ideji skupine sodelavcev, ki je predlagala ponovno usposodobitev enega izmed starih motorjev, se je sreča obrnila na stran pogumnih. Proizvodni rezultati v valjarni so bili iz dneva v dan boljši, v jeklarni pa smo se na osnovi visoke zaloge slabov odločili proizvodnjo zaustavljati v času visoke tarife električne energije. To je pomenilo tudi do 6 ur zaustavitev proizvodnje dnevno, vendar smo izgubljeno uspeli nadoknaditi med ostankom dneva. Največ v smeri boljšega izkoristka časa pa smo dosegli pri proizvodnji nerjavnih jekel na stari in novi vakuumski napravi. Izredno predane in motivirane ekipe so zelo hitro uspele doseči cilj, ki smo si ga zastavili ob začetku leta, dnevno proizvesti 12 talin nerjavnega jekla. Kljub rekordnim proizvodnim rezultatom v valjarni se zaloga slabov ni zniževala in v maju smo prvič po dolgem času proizvodnjo slabov zaustavili za 6 dni. Posledično se je zaloga slabov nekoliko zmanjšala in lažje smo obvladovali prostor v naših skladiščih. Pojavil pa se je drug zaplet, kajti začelo je zmanjkovati prostora za kolobarje. Uresničile so se sanje slehernega predanega člana ekipe PC VP. Naš cilj je bil vedno proizvesti zadostne količine kakovostnih in poceni kolobarjev ter plošč za PC HP in PC PDP. Kljub povišanju cen energentov, elektrod, ognjevarnih materialov in storitev smo v primerjavi z letom 2004 in načrtom iz GN znižali stroške predelave, kar je v danih okoliščinah velik uspeh. Tudi s tem je ekipa PC VP pokazala svojo predanost delu in ciljem ter visoko usposobljenost.

Konec avgusta bomo zaustavili proizvodnjo valjarne in zamenjali stari rezervni motor na predogrodju z novim. V tem času bomo izvedli vrsto vzdrževalnih del na ostalih napravah in potisni peči. Proizvodnjo v jeklarni pa bomo prilagodili tržnim razmeram in ravni medfaznih zalog. V prvi vrsti pa se bomo čim bolje pripravili na proizvodnjo v drugi polovici leta, ko z veliko željo pričakujemo veliko naročil, na osnovi katerih si bomo lahko zastavljali visoke načrte s poudarkom na obvladovanju in zniževanju stroškov. Naslednji veliki projekt v PC VP bo nadgradnja obstoječe odpraševalne naprave, s čimer bomo odpravili današnje veliko ozko grlo in omejevalni faktor na poti povečevanja produktivnosti jeklarne. Do marca 2006 je navidez še veliko časa, a glede na bliskovito hitrost, s katero danes živimo, bo veliki dan, ko se bo zavrtel nov ventilator in začel obratovati dodaten filter, prišel prej kot si to danes predstavljamo. V PC VP pa bomo še lažje, ceneje in bistveno manj moteče za okolje proizvajali plošče ter kolobarje.

Direktor PC VP
Slavko Kanalec

pregledali smo rezultate

V maju smo se sestali vsi sodelavci, ki delamo na projektu »Optimizacija dela VOD«. Sestanke smo izvedli nivojsko. Projektni tim je obravnaval realizacijo ciljev in posameznih nalog, ki so bile opredeljene v mesecu marcu. Tako je kar nekaj pomembnih pogojev za doseganje postavljenih ciljev vzpostavljenih, ostaja pa še skrajševanje časa oksidacije, za kar ni bilo ustreznih pogojev. Sedaj so vsi pogoji zagotovljeni in ta del bo realiziran.

Na sestankih smo obravnavali tehnološko/tehnično problematiko, odklone od načrtov in vzroke. Dogovorili in uskladili smo potrebne aktivnosti v prihodnjem obdobju, ki so obvezujoče za odgovorne osebe. Dosegli smo že kar zavidljivo raven vključevanja večine članov tima v razprave in predvsem posredovanje problematike, iskanja odgovorov in rešitev. Predstavili smo namensko uporabo sredstev Uprave podjetja, ki jih je namenila projektu »Optimizacija VOD«. Uporabljena so bila za izboljšanje pogojev sodelavcev VOD, kar je velika vzpodbuda in priznanje za prizadevanje vseh pri izvajanju projekta.

Kratke sestanke s predstavitvijo rezultatov dosedanjega dela smo imeli tudi z vsemi delovnimi skupinami, na katerih smo izmenjali mnenja o posameznih dosežkih, težavah in nadaljnjem delu.

Dogovorili smo se, da aktivnosti na stalnih izboljšavah tečejo naprej, prijavljanje koristnih predlogov se bo izvajalo po utečenem postopku. Poudarjeno je bilo, da so naporji tima usmerjeni v to, da se realizirajo vsi koristni predlogi, ki so tehnološko, tehnično ali varnostno sprejemljivi. Kar nekaj sodelavcev pa je poudarilo, da je pomemben občutek, da se upošteva mnenja, predvsem pa, da so obljube uresničene. To se je do sedaj vedno izvajalo in v tem je velika moč vseh, ki v tem projektu sodelujejo.

Ker je trend spreminjanja stanja pozitiven in se proizvodni rezultati stalno izboljšujejo, predvsem pa zaradi pozitivnega odziva sodelavcev VOD pri razmišljanju o boljšem delu s posredovanjem velikega števila koristnih predlogov, je vodstvo sistema »20 ključev« v podjetju namenilo darilo vsem sodelavcem, ki so vključeni v projekt. Ker je veliko sodelavcev tudi pohodnikov in svoje razvedrilo najdejo v občasnih skupnih »rajžah« po slovenskih vrhovih, je tokratno darilo priložnostni nahrbtnik z logotipom podjetja, ki jih bo tudi na planinskih poteh spomnil na podjetje in njihov »drugi dom«.

V času remonta je bilo uresničenih še 11 koristnih predlogov, ki jih je bilo možno izvesti samo v času mirovanja naprav. Skupno število že uvedenih predlogov je 29. Pregled stanja na tem področju je razveseljiv, ker kaže na velik »izplen« glede na

Sestanek delovne skupine

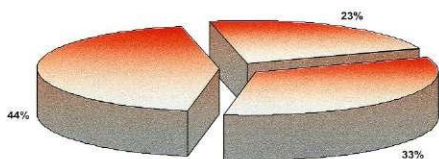

Podeljevanje daril članom ene od delovnih skupin

Zadovoljni so delavci ob doseženem cilju

- skupaj posredovano 73 predlogov
- 67% v realizaciji

celotno število zbranih predlogov. Ker prijavljamo za nagrado samo izvedene koristne predloge, sedaj poteka izdelava prijave dokumentacije in posredovanje v obdelavo ter izplačilo.

Tako smo skupno spoznali, da pregovor: Več glav več ve, še kako drži. Tisti, ki se vsakodnevno »ubadajo« s težavami, motnjami in ovirami, le-te najbolje poznajo, največkrat pa tudi njihove rešitve, samo ustrezne pogoje jim je treba zagotoviti ob reševanju.

Pomembno je omogočiti »uporabljati glavo«, tako da okolje sistematično vzpodbuja kreativnost vseh zaposlenih in jih vključuje v procese dela v vseh segmentih. S tem se več občutek sprejetosti, pomembnosti ter koristnosti posameznika in kar je najpomembnejše – izboljšujejo se rezultati dela! To v veliki meri poudarja in uja v vsa okolja prav sistem »20 ključev« z metodološkim pristopom in usmerjenostjo v timsko delo.

Pregled proizvodnih rezultatov in doseganje postavljenih

datum	dnina	Št. talin/dnino
7.5.	4	6
8.5.	2	6
28.5	2	6
28.5	4	7

ciljev projekta »Optimizacija dela VOD« kaže na vse pogostejše doseganje 6 talin/izmeno. Sodelavci VOD pomembno vplivajo na procese, s katerimi upravljajo. Za doseganje skupnih ciljev pa

je pomemben prav vsak sodelavec, njegova pripravljenost, usposobljenost, prizadevnost in zavedanje o pomembnosti lastnega prispevka. Vsak mora svoje delo opraviti dobro, da so zagotovljeni vsi pogoji za nemoteno delo, od vzdrževalcev, strojnikov, tehnologov, nabave, operaterjev, transporta, prodaje in še bi lahko naštevali. V velikih tehnološko-tehničnih procesih, kar proizvodnja jeklarne nedvomno je, kjer je proizvodnja linijska, je pomemben prav vsak agregat in sodelavci, ki z njim upravljajo. Zato je še kako pomemben timski pristop in delo.

Na tem bomo delali še naprej in verjamemo, da uspehi ne bodo izostali!

Marjan Lah

Ena lastovka ne prinese pomladi

Pretekli mesec smo se spraševali, če niso morda ledeni možje zamrznili marčne odjuge na področju inovacijske dejavnosti, saj je število prijav padlo z 89 na 42. V obdobju maj/junij je število še bolj skromno, saj se je ustavilo pri 37. Preseneča vztrajnost Kemikov, ki so prijavili 21 izboljšav - letos jih imajo skupaj že 79 ali 3,2 na člana delovne skupine. Kljub izredni prizadevnosti pa nikakor ne morejo prehiteti Kranjskih čebelic, ki so z 12

INOVATORJI OBDOBJA MAJ-JUNIJ

Avtor	Predlogov
Novak Anton	6
Horozovič Suljo	4
Rozman Jelka	4
Gartnar Robert	3
Kmet Branko	3
Novak Miloš	3
Tomšič Danilo	3
Ambrožič Boštjan	2
Legat Joža	2
Pintar Silva	2
Trivič Marija	2
Črv Petra	1
Prešeren Zvone	1
Žen Janez	1

Aktivne delovne skupine obdobja maj/junij

DS	Predlogov
Kemiki	21
Kranjske čebelice	12
Visoka napetost	3
Kremenčkovi	1

predlogi svoj naskok še povečale, tako da s skupnim številom 31 izboljšav vodijo s 3,4 predloga na člana. Pač prednost majhnih skupin. To sta tudi edini delovni skupini, ki sta resni konkurentki za uvrstitev v zaključne boje 3i pokala in osvojitev priznanja Najinovativnejša delovna skupina.

Naj vas še enkrat spomnim na letošnja pravila tekmovanja za 3i pokal. Osnovni pogoj, ki ga mora skupina doseči, če se sploh želi potegovati za uvrstitev na tekmovanje, je povprečje vsaj enega predloga na člana delovne skupine. Ta pogoj velja tudi za lansko zmagovalko, ki se sicer uvrsti neposredno. Možnosti za uvrstitev smo letos dali po

eni najboljši delovni skupini iz jeklarne, vroče valjarne, hladne predelave, predelave debele pločevine, dvema iz skupnih služb (tehnično-tehnološke in splošno-komercialne storitve). Na tekmovanje se uvrsti še tista DS, ki je med vsemi preostalimi nabere največ prijav na člana, v športnem žargonu »lucky loser«. Če se po jutru dan pozna, bomo letos izvedli samo finale, saj zaenkrat pogoje izpolnjujeta samo omenjeni dve skupini, ki spadata celo v isto skupino tehnično-tehnoloških služb.

Avugst Novšak

TUDI LETOS MED PREJEMNIKI ZLATIH IN SREBRNIH PRIZNANJ

Letos je Območna zbornica GZS Gorenjska v tekmovanju za najboljšo inovacijo Gorenjske v izredno izenačeni in hudi konkurenci podelila priznanja vsem sodelujočim, in to sedem zlatih ter sedem srebrnih.

Sedemintrideset inovatorjev iz devetih gorenjskih podjetij je sodelovalo s štirinajstimi inovacijami, kar je največ doslej. Dve inovaciji sta tudi plod skupnega razvojnega dela dveh podjetij oziroma podjetja in inštituta, kar pomeni pomemben korak pri razvoju absorpcijske sposobnosti podjetij.

Podeljevanje priznanj je z besedo povezovala predsednica Komisije za inovacije Ivana Komic, plakete in diplome pa sta podeljevala Jadranka Švarc, predsednica Območne zbornice, ter Miro Pinterič, predsednik UO Območne zbornice.

Čast, da je prvi prejel priznanje, je doletela podpredsednika uprave ACRONIJA Ljuba Osovnika. Inovacija Modernizacija VOD naprave, ki sta jo prijavila sodelavca Jožef Triplat, direktor K&R, ter Darko Malovrh, pomočnik direktorja PC VP, je dosegla največ točk in se kot najobetavnejša gorenjska inovacija uvrstila tudi na državno raven tekmovanja. Konkurenca za ostali dve mesti je bila tako huda, da so se ji tam kljub omejitvi pridružile še po ena inovacija iz Domela, Iskremeco ter Gea Sol International.

Druga naša inovacija, Rekonstrukcija linije CRNO, vse sodelujoče pri tem dosežku so zastopali vodja projekta Matija Urh ter sodelavci tehničnih strok Božo Černe, Bojan Finc ter Alen Šest, se je po številu točk uvrstila na šesto mesto, kar pa je še vedno zadostovalo za zlato priznanje.

Čeprav omenjena zadnja, pa vseeno med najboljšimi, ki so osvojile srebrna priznanja, je inovacija Energetsko učinkovita razsvetljava v PC PDP. Za to imajo največ zaslug sodelavci ACRONIJA Marko Sušnik ter Ahmed Telalović in Sodelavci podjetja EL-TEC Mulej direktor Jože Torkar, Blaženka Pospiš Perpar ter Primož Kunšič. Ni odveč pripomniti, da je, čeprav iz zposojeno močjo, s to inovacijo ACRONI kot obe leti doslej ponovno potrdil, da inovacije niso rezervirane samo za močnejši spol.

In tako kot lani je tudi letošnje nagrajence povabila uprava družbe na kosilo s poslovodstvom. Žal se ga zaradi obveznosti nista mogla udeležiti glavni direktor in tehnični direktor. Namestnik glavnega direktorja Ljubo Osovnikar je nagrajence pozdravil ter jim v imenu uprave družbe čestital za dosežke. V kratkem nagovoru je poudaril pomembnosti inovacij, tako drobnih izboljšav, kot službenih, med katere sodijo naložbe. S slednjimi smo kandidirali na letošnjem razpisu in izkazalo se je, da smo se prav odločili, saj smo se

ACRONIJEVO zastopstvo po zaključku svečane podelitve priznanj, ki je še enkrat več potrdilo, da so v ostri konkurenci investicijskih in razvojnih projektov možnosti posameznikov za uspeh minimalne. Od štirinajstih sodelujočih bi samo dve inovaciji lahko uvrstili v zvrst spontane inovacijske dejavnosti, ki za svojo realizacijo ne potrebujejo profesionalne organizacije in močnega strokovnega tima.

Za konec še prijetno presenečenje. Naš sodelavec, Marjan Knežević, se je v lastni režiji predstavil z inovacijo Akustična stena, za katero je prejel srebrno priznanje. Še en dokaz, da pravi inovator ne razmišlja in ustvarja samo na delovnem mestu, ampak vedno in povsod. Ali kot pravijo Kitajci: Ko enkrat zajahaš tigra, ne moreš več razjahati.

uvrstili tudi na državno tekmovanje. V nadaljevanju jim je zaželel uspešno delo ter jih pozval, naj spodbujajo tudi svoje sodelavce, tako da bo naslednje leto še več nagrajencev med nami.

a.n.

ACRONI

aktivnosti za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja

Do oktobra 2007 moramo za svoje delovanje pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, bolj znano kot IPPC dovoljenje. Brez pridobljenega dovoljenja ne bo več mogoče izvajati proizvodne dejavnosti.

Kljub temu, da smo pridobili prehodno obdobje za prilagoditev IPPC direktivi do oktobra 2010, bo potrebno dovoljenje pridobiti že leta 2007. Zato že kar nekaj časa potekajo določene aktivnosti na posameznih projektih.

Po zakonu smo morali do konca aprila 2005 na Agencijo RS za okolje oddati prijavo naprav, ki lahko povzročijo onesnaženje večjega obsega. Že sama prijava naprav, ki lahko povzročijo onesnaženje večjega obsega, je zelo obsežna. Podatki, ki smo jih morali pripraviti, so zelo podrobni in pripravljeni za vsako tehnološko napravo v vseh treh profitnih centrih posebej. Posebej je bilo potrebno opisati tudi vse spremljajoče dejavnosti, ki so kakor koli povezane z IPPC napravami. Za pridobitev dovoljenja pa bo potrebno oddati še vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja.

ACRONI je eno izmed sedmih podjetij, ki je pristalo na pripravo čimprejšnje vloge za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja. Je pa tudi eno izmed štirih podjetij, ki bodo sodelovala pri »twinning«

projektu. To pomeni, da bomo vlogo in nato dovoljenje pripravljali s pomočjo MOP in strokovnjakov iz Nemčije – Bavarske, strokovnjaki za jeklarstvo. Vloga je zelo razširjena prijava naprav, ki lahko povzročijo onesnaževanje večjega obsega.

V skladu z vsemi aktivnostmi sta nas zato 8. junija letos obiskala predstavnik ARSO dr. Jože Roth in predstavnica MOP Bernarda Žnidaršič. Namen obiska je bil skupaj pregledati pripravljeno prijavo, kjer sta gosta posredovala pripombe.

Opažene pomanjkljivosti in podane pripombe bo potrebno upoštevati pri pripravi vloge. Po »teoretičnem delu« pa je sledil še »praktični del«. To je bil podrobni pregled vseh naprav v vseh treh profitnih centrih z ostalimi stavbami. Na koncu smo se dogovorili za okvirni terminski načrt za izvajanje vseh zadanih nalog, ki bodo imele za cilj pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Zato tak obisk in tak pregled ni bil prvi in ne zadnji.

Andreja Purkat

ODGOVO

V dneh med 10. in 12. junijem 2005 so krajani Koroške Bele prejeli dopis civilne iniciative, v katerem obtožujejo ACRONI, da zastruplja zrak, vodo, prst, svoje delavce ter ljudi v svoji bližnji in daljni okolici, ter brezvestnosti vodstva, ki ne ukrene ničesar o izboljšanju stanja. V nadaljevanju so predstavili tri primere nespoštovanja vsega. Podobne zahteve je skupina krajanov predstavila že 15. septembra 2004, ko so demonstrirali ob obisku takratnega predsednika vlade RS mag. Antona Ropa v ACRONIJU. Kot takrat tudi sedaj ACRONI očitke zavrača s konkretnimi odgovori na predstavljene tri primere.

Na osnovi odločbe Inšpektorata RS za okolje in prostor št. 356-04-28/215/00-AK z dne 25.09.2000 je bila realizirana 1. faza projekta »Rekonstrukcija odpraševalne naprave«, ki je obsegala ločeno zajemanje dimnih plinov iz elektro obločne peči, njihovo hlajenje, odsesavanje in filtriranje. V ta namen je bil zgrajen nov cevovod od elektro obločne peči do filterske naprave, nov ventilator, s katerim se je povečala zmogljivost odpraševalne naprave za 280.000 m³ zraka na uro, in zračni hladilnik dimnih plinov, s katerimi obvladujemo temperaturo le-teh in dioksine. Poleg tega smo uvedli zajemanje dimnih plinov iz sušilnih in ogrevalnih mest za vmesne in livne ponovce. Tako lahko ugotavljamo, da so bile zahteve iz odločbe ob zagonu naštetih naprav izpolnjene. Vse inštalirane naprave so dobile obratovalno dovoljenje in uspešno obratujejo, saj smo zmogljivost odpraševanja dvignili s 600.000 m³ na 880.000 m³ zraka na uro. Podobno sliko kažejo meritve emisij dimnih plinov iz filtra odpraševalne naprave, kjer smo globoko pod mejno emisijsko koncentracijo, ki znaša 20

Zadnjo nedeljo v juliju je mednarodni dan barij.

NA PISMO CIVILNE INICIATIVE KRAJANOM KOROŠKE BELE

mg/m³_n (izmerjeno 0,9 mg/m³_n).

Seveda pa z obstoječim stanjem odprave Jeklarne nismo zadovoljni, zato je v teku že druga faze projekta. V tej fazi načrtujemo postavitev dodatnega ventilatorja zmogljivosti 400.000 m³ zraka na uro, novega dodatnega filtra, zaprtje prezračevalnih loput v strehi jeklarne in inštalacijo šest nap na najvišjih točkah strehe jeklarne. Projekt predvideva več stopenj celovite ureditve odprave v Jeklarni. Prva stopnja že poteka. V ta namen smo zagotovili 4 mio EUR. Za vse sledeče stopnje projekta predvidevamo nadaljnjih 6 mio EUR našega finančnega vložka. Dela bodo končana do decembra 2007. S tem bo celovito urejeno odpravanje v Jeklarni, tako z vidika predpisov kot tudi sobivanja. V petek, 18. marca letos, se je iz naprave za regeneracijo solne kisline rahlo rdeče kadilo. Rdeče obarvan odpadni dim je bil posledica prisotnosti prahu železovega oksida. Vzrok za to je bil v premajhnem dotoku vode na ventilator za pranje odpadnih

plinov. Po klicu občana se je prenehalo regenerirati kislino in začelo z iskanjem vzroka povečanja emisij prahu. Vzrok za povečanje emisij prahu je bil odkrit v soboto 19. marca. V tem času naprava za regeneriranje ni obratovala. Zaradi dogodka je bil 22. marca opravljen inšpekcijski pregled s strani inšpektorice RS za okolje in prostor. Na osnovi pregleda je bil narejen zapisnik in 9. maja izdana odločba, ki zahteva predložitev programa za stalen nadzor nad obratovanjem naprave za regeneriranje. Program je bil s strani PC HP izdelan in poslan na Inšpektorat RS za okolje in prostor 26. maja. Tudi tu redno izvajamo meritve emisij dimnih plinov.

Rezultati kažejo, da smo pod mejno emisijsko koncentracijo, ki znaša 50 mg/m³_n (izmerjeno 6,6 mg/m³_n).

Po katastru onesnaževalcev iz leta 2002 predstavlja sintranje rude, ki je ena izmed metalurških dejavnosti, 17,6 % vseh emisij dioksinov v zrak v Evropi. Take metalurške dejavnosti v Sloveniji ni. Emisije iz elektro obločne peči predstavljajo le 1,5 % vseh emisij dioksinov v zrak v Evropi. ACRONI mora po Uredbi o emisiji

na filtru. Nevarnosti teh spojin smo se zavedali, zato je bil ta zahteven in drag kos opreme dobavljen ter nameščen v prvi fazi sanacije odprave Jeklarne.

Certifikat sistema ravnanja z okoljem potrjuje uveden sistem nadzora nad onesnaževanjem ter da delovanje teži k izboljševanju stanja. Samo z uspešnim dokazilom o izboljševanju stanja se certifikat tudi podaljša oziroma obnovi njegova veljavnost.

snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja enkrat letno izvesti meritve, ki jih izvede s strani MOPE pooblaščen inštitucija. Tako je potrebno poleg prahu in kovin izmeriti tudi dioksine. Vrednost, ki so izmerjene, so pričakovane za to dejavnost in so manjše, kot so mejne vrednosti za sežigalnice odpadkov. Mejna vrednost za sežigalnice je 0,1 ng TE/m³_n, izmerjene vrednosti na filtru odprave naprave, je 0,02 ng TE/m³_n. Te vrednosti so tudi pod priporočljivimi BAT vrednostmi, ki jih predpisuje IPPC direktiva.

Hladilec ima funkcijo hitrega znižanja temperature dimnih plinov, s čimer se prepreči tvorbo dioksinov in furanov, kar dokazujejo tudi rezultati meritev

Za prilagoditev zahtevam evropske zakonodaje in IPPC direktivi so potrebna ogromna finančna sredstva. Zato smo pridobili tudi prehodno obdobje za prilagoditev obstoječe tehnologije zahtevam IPPC direktive. To pomeni, da bomo svojo tehnologijo do leta 2010 prilagodili zahtevam BAT tehnologij, s čimer se bomo glede okoljskih zahtev izenačili z razvitimi evropskimi državami.

Že v septembru 2004 smo poudarili, da ne želimo biti moteč tujek, pač pa sodobno in hitro razvijajoče se podjetje z motiviranimi zaposlenimi, ki bodo imeli posluš za okolje in okolico.

Andreja Purkat

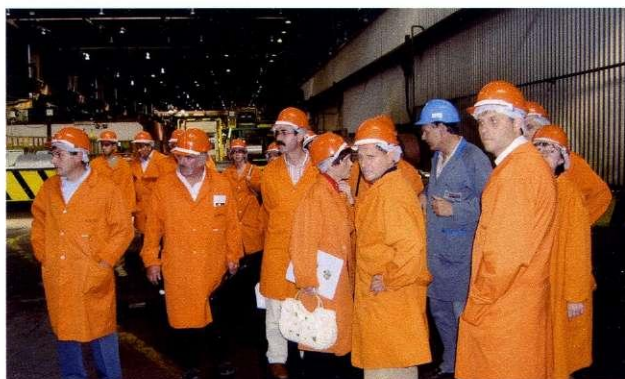
na obisku udeleženci Okoljskega srečanja

21. junija 2005 je na Bledu potekalo okoljsko srečanje pod naslovom Voda – surovina Slovenije s predstavitvijo podjetij, ki so v lanskem letu prejela Okoljske nagrade. Po zaključku srečanja so udeleženci obiskali ACRONI, ki je letošnji prejemnik nagrade za energetske učinkovito podjetje.

Po pozdravnem govoru tehničnega direktorja Branka Banka so se udeleženci ogleda skupinsko postavili pred fotoaparatom.

Nato pa so si ogledali proizvodnjo v PC VP - Vroča valjarna. Proizvodni proces jim je na kratko opisal Branko Strmole, vodja sektorja Vroča valjarna.

In nato še v PC Hladna predelava, kjer jim je pomočnik direktorja PC za tehnologijo, Janez Pavlin, odgovarjal na številna vprašanja.

Esotech kot izvajalec projekta »Zmanjšanje porabe hladilne vode« je tudi prejemnik okoljske nagrade 2004 za okolju prijazen postopek, zato je prav, da so si udeleženci posveta v nadaljevanju ogledali novo energetske postajo.

V novi energetske postaji.

Andreja Purkat

ACRONI

ROČNO PREMEŠČANJE BREMEN V SLUŽBI IN DOMA

Ročno premeščanje bremen je ena od dejavnosti, ki je značilna za skoraj vsa področja in poklice, tako za gradbeništvo, skladišča, bolnišnice, različne proizvodnje (papirja, tekstila), rudarstvo, kmetijstvo ...

Težave s hrbtenico, ki nastanejo tudi zaradi dviganja bremen, so povsod po svetu že dolga leta med glavnimi razlogi za bolniške izostanke. Približno petino bolniških izostankov v državi pripisujemo težavam s hrbtenico, zaradi tega izgubimo več kot tri dni na zaposlenega delavca, skupno pa več kot dva in pol milijona dni.

Najpogostejši razlog za invalidske upokojitve druge in tretje kategorije so prav težave s hrbtenico. Poleg tega vsako leto invalidske komisije približno 1500 delavcem določijo omejitve delovne zmožnosti: ne smejo dvigati težkih bremen in delati v stalnih prisilnih držah hrbtenice.

Vse to pomeni za delodajalce organizacijske in finančne obremenitve, za delavce pa predvsem neprijetnosti, povezane z bolniškim staležem (slabša plača, slabša kakovost življenja).

DOBRA TEHNIKA DVIGANJA BREMEN

Poudarili bomo nekaj pomembnih pravil, ki jih moramo upoštevati, da bo dviganje bremen varnejše.

1. Ustavi se in razmisli!

Pripravi se na prenos bremena! Kam ga moraš odnesti? Ali nimaš pri roki mehanskega pomagala? Odstrani ovire, npr. razsut material po tleh v oklici. Za visok dvig, kot je na primer s tal do višine ramen, predvidi počitek z bremenom na pol poti na mizi ali počepni, da spremeniš prijem.

2. Postavi stopala v pravilen položaj!

Stopi s stopali narazen, to ti daje potrebno ravnotežje in stabilnost za dviganje (ozke hlače in neprimerna obutev te dodatno ovirajo). Odrivno nogo daj malce naprej, toliko, da ti je udobno, po možnosti v smeri prihodnjega gibanja.

3. Zavzemi pravilen položaj!

Če dvigaš breme s tal, upogni kolena. Nikar ne poklekni oziroma preveč skrči kolen. Hrbet naj bo raven, vzdrži njegove naravne krivine. Nagni se malo naprej čez breme, da ga boš lažje prijel. Ramena naj bodo poravnana, obrnjena v isto smer kot medenica.

4. Čvrsto zgrabi breme!

Roke poskušaj zadržati znotraj meja, ki si jih oblikoval z nogami. Kateri položaj in prijem sta najboljša, je odvisno od situacije in izbire posameznika, pomembna je le varnost. Manj se boš utrudil, če prste ukriviš, kot če jih poskušaš

držati naravnost. Če moraš med dviganjem spreminjati prijem, delaj to počasi, postopno in ne sunkovito.

5. Breme drži blizu telesa!

Dokler se da, drži breme tesno ob telesu. Bliže telesu naj bo težji del. Če ne moreš stopiti tesno k bremenu, ga najprej poskusi potegniti k sebi, preden ga začneš dvigati.

6. Ne dviguj sunkovito!

Dviguj čim enakomerneje, dvigni glavo, ko začneš dvigati. Breme stalno nadzoruj.

7. Ne obračaj se v pasu!

Vedno obračaj celo telo, tako da premikaš stopala.

8. Odloži breme, potem popravi njegov položaj!

Če moraš breme odložiti na točno določeno mesto, ga najprej odloži, potem pa ga porivaj sem ter tja.

Vsa navodila za varno in zdravo delo morate upoštevati tudi ko delate doma. Na vrtu uporabljajte primerno orodje. Nikar ne poskušajte narediti vsega naenkrat. Vedeti morate, da si na vrtu odpočijejo vaši možgani, hrbtenica pa pri tem delu trpi. Naj vam kdo pomaga pri težkih opravilih, uporabljajte mehanska pomagala.

Predmete, ki jih pogosto potrebujete pri vsakodnevnih opravilih, spravite v predale in na police, da se vam ne bo treba sklanjati, zvijati, napenjati in nerodno dvigati, kadar boste hoteli priti do njih.

Osnovne vaje proti bolečinam v hrbtenici:

VAJA 1: Koleno-prsa

Začetni položaj:

Usedemo se na rob stola, stopala so plosko na tleh (ali na podlagi), roke so ob telesu, hrbtenica je ravna.

Vaja:

Pri vdihu počasi potegnemo levo/desno koleno proti prsim, primemo koleno z rokami, zadržimo 10–15 sekund in se vrnemo v začetni položaj.

Vajo ponovimo 5-krat z vsakim kolenom.

VAJA 2: Krepitev in raztegovanje hrbtnih mišic

Začetni položaj:

Sedimo vzravnan na robu stola, roke so sproščene ob telesu, nagnemo se naprej.

Vaja:

Odročimo roke, vdihnemo in pogled usmerimo naprej. Zadržimo nekaj sekund in se pri izdihu vrnemo v začetni položaj.

Vajo ponovimo 5-krat.

VAJA 3: Raztegovanje hrbtnih in vratnih mišic

Začetni položaj:
Sedimo na robu stola in se vzravnamo.

Vaja:
Dvignemo roke. Izmenično iztegujemo levo in desno roko, tako kot bi se hoteli dotakniti neba. Vajo ponovimo 5- do 10-krat.

Ko končamo, se počasi nagnemo naprej ter sprostimo ramena in glavo. Občutili

bomo nežno raztegovanje v vratu in križu. Preštejemo do deset in se vrnemo v začetni položaj. Če hočemo povečati učinek raztegovanja, damo roke za vrat ter počasi in nežno pritisnemo navzdol.

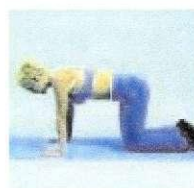
VAJA 4: Nagib medenice

Začetni položaj:
Poklekneemo ter se upremo na roke in kolena.

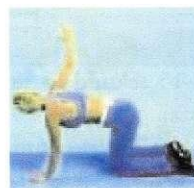
Vaja: Ob izdihu spustimo glavo in izbočimo hrbet (kot mačka), medtem pa napnemo zadnjičnice in trebušne mišice. V tem položaju ostanemo 10–15 sekund. Pri vdihu dvignemo glavo in usločimo hrbet.

Vajo ponovimo 5- do 10-krat.

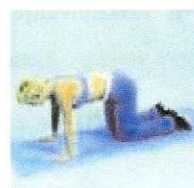
VAJA 5: Rotacija hrbtenice

Začetni položaj:
Poklekneemo ter se upremo na kolena in roke (dlani). Hrbet je popolnoma vzravnano.

Vaja:
Pri vdihu dvignemo vzravnano roko vstran in navzgor. Roko spremljamo s pogledom.

Ponovimo vajo 10- do 15-krat še z drugo roko.

VAJA 6: Za ravnotežje in krepitev mišic hrbtenice ter rok

Začetni položaj:
Smo na kolenih in rokah, hrbet je raven.

Vaja:
Istovrstno dvignemo ter iztegujemo levo roko in desno nogo ali obratno, zadržimo 5–10 sekund in se vrnemo v začetni položaj.

Vajo ponovimo 5- do 10-krat.

VAJA 7: Krepitev trebušnih mišic

Začetni položaj:
Uležemo se na hrbet na mehko podlago, pokrčimo kolena, stopala so plosko na podlagi, roke so prekrizane na prsih. Pogledamo proti nebu.

Vaja:
Pri izdihu počasi dvignemo glavo in ramena. Križ mora ostati na podlagi. Preštejemo do pet in se vrnemo v začetni položaj.

Vajo ponovimo 10- do 15-krat.

Jure Vindiš

***Približno petino
bolniških izostankov
v državi pripisujemo težavam
s hrbtenico, zaradi tega
izgubimo več kot tri dni na
zaposlenega delavca,
skupno pa več
kot dva in pol
milijona dni.***

***Vsa navodila za varno in
zdravo delo morate upoštevati
tudi ko delate doma. Na vrtu
uporabljajte primerno orodje.
Nikar ne poskušajte narediti
vsega naenkrat. Vedeti
morate, da si na vrtu
odpočijejo vaši možgani,
hrbtenica pa pri tem delu trpi.
Naj vam kdo pomaga pri
težkih opravilih, uporabljajte
mehanska pomagala.***

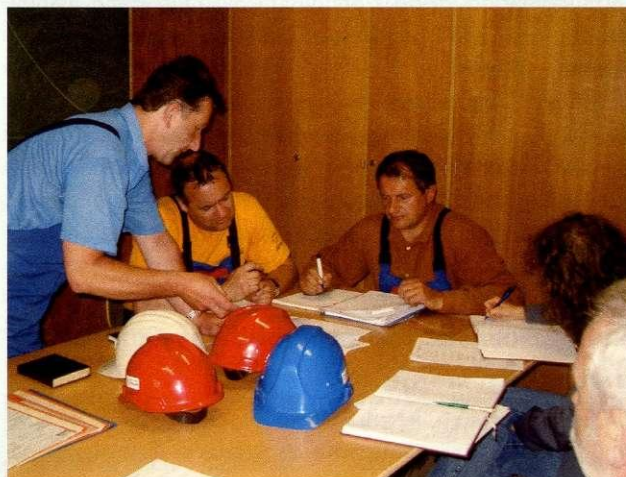

Junij v znamenju notranjih presojs

Presojevalci smo preverjali izpolnjevanje zahtev sistema vodenja kakovosti, sistema ravnanja z okoljem ter sistema varnosti in zdravja pri delu. Do lanskega leta so presoje po posameznih sistemih potekale ločeno, letos pa smo na določenih področjih že izvedli "kombinirano" presojo, to je za vse sisteme hkrati. Ugotovili smo prednosti in slabosti takšne izvedbe. Ker je izpolnjevanje splošnih zahtev postalo že ustaljena praksa, smo presojevalci preverjali tudi bolj podrobne zahteve. Ta trši oreh so nam v krajšem času uspeli streti tisti, ki se vsakodnevno zavedajo pomena obvladovanja procesa, izpolnjevanja zahtev in stalnega izboljševanja sistema.

Rezultati presoj nam v večini primerov potrjujejo obstoj uspešnega in učinkovitega vodenja ter obvladovanja procesov, odkrivajo pa nam tudi, katere segmente sistema vodenja lahko še okrepimo. Glede na celoten potek letošnjega presojanja bi želela poudariti, da so se presojevalske ekipe zelo resno in strokovno pripravile na presoje ter da ste nas predstavniki presojanih področij s posredovanjem dokazov o izpolnjevanju zahtev in tako pozitivnim vzdušjem ter sodelovanjem na presojah kar prijetno presenetili. Skupno smo realizirali še en sklop uspešnih presoj, s pridobljenimi izkušnjami in idejami pa verjamem, da bomo jutri lahko še učinkovitejši. Vsem presojevalcem in predstavnikom presojanih področij še enkrat pohvala za opravljeno delo ter sodelovanje.

Maja Presterel

Predstavitev rezultatov raziskovalne naloge

»Možnosti izdelave debele pločevine z različnimi mehanskimi lastnostmi iz istega jekla ter z enkratno toplotno obdelavo« (E. Bricelj, A. Lagoja, M. Kunšič, J. Novak, S. Ažman)

Uvod

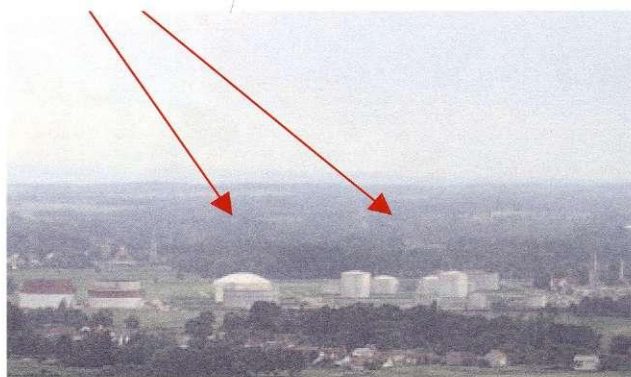
V proizvodnem programu ACRONIJA imamo tudi debelo pločevino s povišano napetostjo tečenja (napetost tečenja je tista napetost, pri kateri se začne material plastično deformirati). Pri tem za pločevino z različnimi napetostmi tečenja uporabljamo različna jekla (jekla z različnimi kemičnimi sestavami). Napetosti tečenja so v območjih od 460 N/mm² do 690 N/mm². Predpisane mehanske lastnosti te pločevine dosežemo s poboljšanjem – pločevino najprej kalimo, nato pa še popustimo. Potrebna je torej dvakratna toplotna obdelava.

V lanskem letu smo začeli izvajati raziskovalno nalogo, katere cilj je ugotoviti, ali obstoji možnost, da bi predpisane lastnosti dosegli le z enkratno toplotno obdelavo. S tem bi bistveno sprostili zmogljivosti linije Drever, v kateri toplotno obdelava (kaljenje in popuščanje) pločevine poteka, obenem pa bi zmanjšali porabo energije.

Laboratorijske toplotne obdelave pločevine v valjanem stanju

Za preizkuse smo izbrali debelo pločevino iz jekla NM 490K, ki je sicer namenjeno za izdelavo rezervoarjev za bencin.

Kot se vidi že iz oznake jekla, je predpisana najmanjša napetost tečenja za to jeklo 490 N/mm².

Jeklo NM 490K je manj legirano kot ostale vrste jekel s povečano napetostjo tečenja (ima manj mangana, vanadija, titana).

Za namen preiskav smo izvedli naslednje laboratorijske toplotne obdelave vzorcev, ki so bili odvzeti od pločevine v toplo valjanem stanju:

- normalizacijsko žarjenje (zadrževanje vzorcev pri različnih temperaturah v območju avstenita z ohlajanjem na zraku),
- žarjenje v feritnem območju (pri temperaturah 500 do 700°C z ohlajanjem na zraku),
- žarjenje v dvofaznem območju (v območju obstoja avstenita in ferita pri temperaturah 750 in 850 °C in z ohlajanjem na zraku),
- poboljšanje (ogrevanje vzorcev na 950 °C s kaljenjem v

vodi, ki mu je sledilo popuščanje pri temperaturi 680 °C različno dolgo časa),

- kaljenje z različnih temperatur (810 do 950 °C) v vodi.

Ugotovitve po pregledu mehanskih lastnosti tako toplotno obdelanih vzorcev:

- z normalizacijo ni mogoče doseči predpisanih mehanskih lastnosti;
- z žarjenjem v feritnem območju smo dosegli napetost tečenja 460 N/mm² in ustrezno trdnost, žilavost pa je bila komaj zadovoljiva - na spodnji meji predpisa;
- z žarjenjem v dvofaznem območju dosežene mehanske lastnosti ne izpolnjujejo predpisanih zahtev za jeklo MICRAL 460;
- z laboratorijskim poboljšanjem smo po različnih časih žarjenja dosegli mehanske lastnosti, ki ustrezajo predpisom za MICRAL z napetostmi tečenja od 460 do 620. Žilavost vseh vzorcev je bila zelo visoka (nad 250 J).
- Pri poskusnem kaljenju smo dobili zelo ugodne rezultate po kaljenju s temperatur 870 in 950 °C. Napetosti tečenja, trdnosti in žilavosti pri -20 in -40 °C izpolnjujejo zahteve za jekla vrste MICRAL z napetostjo tečenja od 460 do 690 N/mm². Vendar pa doseženi raztezki niso bili zadovoljivi in so za približno 4% pod predpisano spodnjo mejo.

Predpisane mehanske lastnosti smo dosegli le v poboljšanem stanju (ki je že tako običajno), zadovoljive rezultate pa smo dobili tudi v kaljenem stanju, in sicer po kaljenju tako iz austenitnega kot tudi iz dvofaznega območja.

Ker so bile mehanske lastnosti vzorcev, ki so bili laboratorijsko kaljeni dobre, in sicer po kaljenju tako iz austenitnega kot tudi iz dvofaznega območja, smo se odločili za izvedbo industrijskega poskusa kaljenja pločevine na liniji Drever.

Plošče kaljene v PDP imajo napetosti tečenja v območju od 450-630 N/mm², odvisno od pogojev valjanja na blumingu ter temperature kaljenja na liniji Drever, ter nekoliko slabše žilavosti kot laboratorijsko kaljeni vzorci plošč, ki so bili valjani pod istimi pogoji.

Sklep

Pri laboratorijskih preskusih toplotne obdelave smo dosegli vzpodbudne rezultate, ki kažejo na možnost doseganja predpisanih mehanskih lastnosti nekaterih vrst jekel tipa NIOMOL že v kaljenem stanju. Industrijsko preskušanje je pokazalo, da na lastnosti vpliva tudi izhodno stanje toplo valjane pločevine (način ohlajanja po valjanju). S preiskavami bomo nadaljevali, s ciljem osvojiti tako kombinacijo kemične sestave jekla, pogojev toplega valjanja in ohlajanja po valjanju, ki bo omogočala doseganje predpisanih mehanskih lastnosti pločevine že v kaljenem stanju, s tem pa bomo prihranili eno toplotno obdelavo (popuščanje).

Erika Bricelj, Aleš Lagoja

IZŠLO JE LETNO POROČILO 2004

V mesecu juniju je izšlo letno poročilo za leto 2004. Naklada je 800 izvodov v slovenskem in angleškem jeziku, dostopno pa je tudi na ACRONIJEVI spletni strani. Tudi letos smo projekt izvedli v sodelovanju s podjetjem RD Borgis, ki poskrbi za oblikovanje, prevode v angleščino in fotografiranje.

Glavni namen letnega poročila je komuniciranje z vsemi zainteresiranimi javnostmi. Minimum informacij, ki jih mora vsebovati letno poročilo, predpisuje Zakon o gospodarskih družbah.

Letošnja rdeča nit je inovacijska dejavnost v ACRONIJU, ki je v širšem kontekstu prav gotovo eden najpomembnejših atributov pri zagotavljanju konkurenčnosti podjetij.

Pot, ki jo je jeseniški jeklar prehodil od pridobivanja železa v preprostih vetrnih pečeh na pobočjih Karavank do moderne jeklarne na Belškem polju, zaznamuje veliko število občasnih korenitih inovacij, s katerimi je v tehnološkemu napredku iskal odgovor na krizne ekonomske razmere, ne smemo pa prezreti tudi nešteto drobnih, na videz nepomembnih stalnih izboljšav. Temu konceptu sledi slikovna oprema letošnjega letnega poročila. Prodajna paleta ACRONIJA obsega preko 350 različnih vrst jekel, za katere smo postopke predelave razvili doma. Pri uvajanju novih postopkov

se vse skupaj začne pri razvoju, zato smo dejavnost sodelavcev R&D v grafični ponazoritvi postavili na prvo mesto. Naslednja faza uvajanja korenite tehnološke inovacije je konstruiranje, dobava, postavitve in zagon tehnološke opreme. V preteklem letu je bila n e d v o m n o najpomembnejša investicija te vrste modernizacija VOD. Pri vseh investicijah zelo pomembno, čeprav pogosto ne dovolj poudarjeno, vlogo odigrajo sodelavci procesne avtomatike, tehnologi in vzdrževalci, ki ne samo, da udeležujejo lastno znanje ACRONIJA, ampak

predstavljajo tudi pomemben vezni element pri implementaciji tujega. Noben proizvajalec in dobavitelj opreme ne more izdelati tako popolnih strojev, da jih pronicljiv in inovativen uporabnik ne bi mogel še izboljšati, pa naj gre pri tem za obsežnejše enkratne ali pa večje število manjših tehničnih izboljšav. Če na hitro pokukamo v kazalo letnega poročila, vidimo, da je sestavljeno iz poslovnega in računovodskega dela. V poslovnem delu najdemo osnovne informacije o podjetju, nagovor glavnega direktorja in nagovor predsednika skupščine,

razčlenitev poslovanja po posameznih poslovnih funkcijah, poročilo o ravnanju z okoljem ter načrte za prihodnost. Računovodski del vsebuje poslovne izkaze in pojasnila k tem izkazom. Z analizo tega poročila lahko izurjeni bralec dejansko oceni »poslovno kondicijo« podjetja. Verodostojnost informacij preveri in s svojim poročilom potrdi neodvisni revizor. Naša revirska hiša KPMG je ACRONIJU tudi letos izdala pozitivno revizorsko mnenje.

M.R., A.N.

Proizvodnja v maju

V maju smo kljub dobremu delu v Vroči valjarni ustavili proizvodnjo Jeklarne za šest dni, zaradi že prevelike zaloge slabov. Izdelali smo 23.444 ton izdelkov in jih odpremili 23.635 ton, kar je več od gospodarskega načrta in nekaj manj od operativnega. Odstopanja so nastala predvsem zaradi nekaj manj naročil nerjavne debele pločevine, ki se toplotno obdela v peči Drever, in trenutnega pomanjkanja naročil konstrukcijske debele pločevine.

Profitni center Vroča predelava

Načrt proizvodnje kontinuirno litih slabov je znašal 24.000 ton, v valjarni pa smo načrtovali 31.500 ton kolobarjev in plošč. Nižji načrt proizvodnje slabov je bil postavljen s ciljem zmanjšanja medfaznih zalog.

V času prvomajskih praznikov smo proizvodnjo v jeklarni prekinili za 12 ur, valjarna je obratovala brez prekinitev. Poleg tega je bila proizvodnja v jeklarni ustavljena od 17. do 23. maja. V tem času smo opravili vzdrževalna in čistilna dela.

Proizvedli smo 26.345 ton slabov, od tega 6.591 ton slabov iz nerjavnih jekel. V valjarni smo bili na dobri poti, da proizvedemo rekordno količino, vendar smo zaradi večjih zastojev konec maja proizvodnjo zaključili z 32.095 tonami, od tega je bilo 8.192 ton plošč in 23.903 ton kolobarjev.

V jeklarni smo imeli v prvi kampanji nerjavnih jekel kar dva prodora na kontilivu, kar je pomenilo veliko motnjo v proizvodnji. Med ostalima dvema kampanjama je proizvodnja potekala tekoče. Veliko časa smo izgubili zaradi okvar na zakladalnem žerjavu.

V valjarni smo imeli zlom delovnega valja na valjlnem stroju štel, kar se je kasneje zaradi daljšega zastoja odrazilo tudi na kakovosti površine valjanih trakov. Ob koncu meseca pa smo imeli daljši, 14-urni zastoj zaradi menjave elektromagnetne sklopke na nastavni napravi valjalnega stroja bluming.

Profitni center Hladna predelava

Proizvodnja HVT je znašala 11.000 ton, kar je 51 ton več od načrtovane. Proizvodnja po posameznih skupinah jekel je bila dosežena v načrtovanih okvirih.

Na področju TVT je bil rezultat še boljši, saj je bil načrt presežen za 229 ton, tako da je skupna proizvodnja znašala 4.821 ton. Od te količine je bilo 412 ton trakov namenjenih za PVT.

Doseženi izplen HVT znaša 89,2 odstotka, kar je 1,6 odstotka nad načrtovano vrednostjo. Razveseljuje dejstvo, da so vsi izpleni posameznih skupin jekel nad načrtovanimi vrednostmi. Največje izboljšanje smo dosegli pri ogljičnih jeklih, kar je posledica dobrega delovanja novih zvonastih peči. V proizvodnji TVT pa je doseženi izplen kar za 5,9 odstotka nad načrtovanim, ki je 88,8 odstotka in predstavlja daleč najboljši rezultat v letošnjem letu.

Delo v sektorju Priprava in luženje je potekalo brez večjih nepredvidenih zastojev. Večkrat je bilo potrebno ustaviti lužilno linijo SSAP, in sicer zaradi manjše količine nerjavnih jekel. V tem času so bila izvedena različna dela s področja preventivnega vzdrževanja. Prav tako smo v maju začeli s prakso, da vsak ponedeljek ustavimo Regeneracijo in preverimo delovanje posameznih kritičnih točk, ki so pomembne za delovanje v skladu z ekološko zakonodajo.

V sektorju Valjarna je 27. maja prišlo do kratkega stika v navitju rotorja motorja desnega navijalnika. Zaradi tega je motor izločen iz obratovanja in poslan na popravilo, ki bo predvidoma zaključeno do konca junija.

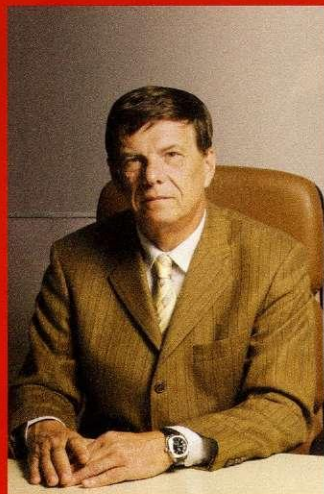
V tem obdobju je moč valjalnega stroja nižja za približno 20 odstotkov, kar bo pomenilo manjšo količino zvaljanega materiala v mesecu juniju. Vse ostale linije so obratovala v skladu z načrti.

S strani varstva in zdravja pri delu v tem mesecu beležimo štiri poškodbe pri delu. Po ena poškodba se je pripetila v sektorju Priprava in luženje na liniji CBL in v sektorju Finalizacija na liniji SSSL, dve poškodbi pa v sektorju Vzdrževanje, prva pri delu na peskarskem stroju linije SCAP in druga na liniji Bronx.

Na področju ekologije smo z namenom preprečitve izrednih dogodkov na Regeneraciji HCl izdelali program za stalen nadzor nad obratovanjem naprave.

Potekal je tečaj za notranjo presojo sistema vodenja varnosti in zdravja pri delu, na katerem so bile predstavljene tudi novosti v sistemu ravnanja z okoljem ISO 14001.

Začeli smo s pregledom in popravki Poslovnikov za

Prof. dr. Vasilij Prešern imenovan za glavnega direktorja družbe ACRONI

Našemu glavnemu direktorju, prof. dr. Vasiliju Prešernu je skupščina izrekla zaupanje in mu podelila nadaljnji štiriletni mandat za vodenje naše družbe.

Popoln preobrat v poslovanju našega podjetja po prihodu dr. Vasilija Prešerna in jasno postavljena strategija podjetja za obdobje 2005 do 2010 so dobra popotnica za njegovo nadaljnje uspešno delo. Želimo mu veliko uspeha.

Uredniški odbor

obratovanje čistilnih naprav.
Izdelan je bil nov Poslovnik za obratovanje razmaščevalno čistilne naprave.

Profitni center Predelava debele pločevine

V maj smo vstopili z velikim pomanjkanjem naročil, tako pri nerjavni debeli pločevini, kot tudi konstrukcijski pločevini. Glede na gospodarski načrt za mesec maj (9.222 ton izdelkov), je v začetku meseca primanjkovalo kar 4.000 ton naročil. Kljub izredno slabi situaciji na področju naročil je bil postavljen zelo optimističen operativni mesečni načrt, z 8.450 tonami, kar je le 8,4 odstotka manj od gospodarskega načrta. Operativni načrt je bil postavljen delno na račun povečanega deleža naročil v skupini jekel za poboljšanje in legiranih jekel, delno na račun izdelave pločevine za naslednje mesece, delno pa na račun fleksibilne proizvodnje z zelo kratkimi dobavnimi roki.

Z realiziranimi 7.623 tonami izdelkov je bil operativni načrt dosežen 'le' 90-odstotno. Po pričakovanju smo za operativnim načrtom zaostali tako pri nerjavni debeli pločevini kot pri konstrukcijski pločevini, presežen pa je bil pri legiranih jeklih in jeklih za poboljšanje.

Večjih nepredvidenih okvar nismo beležili, moteč je bil le šestdnevni načrtovan remont Ebner kalilne peči, od 13.5. do 18.5., ki še vedno ostaja ozko grlo v proizvodnji nerjavne debele pločevine.

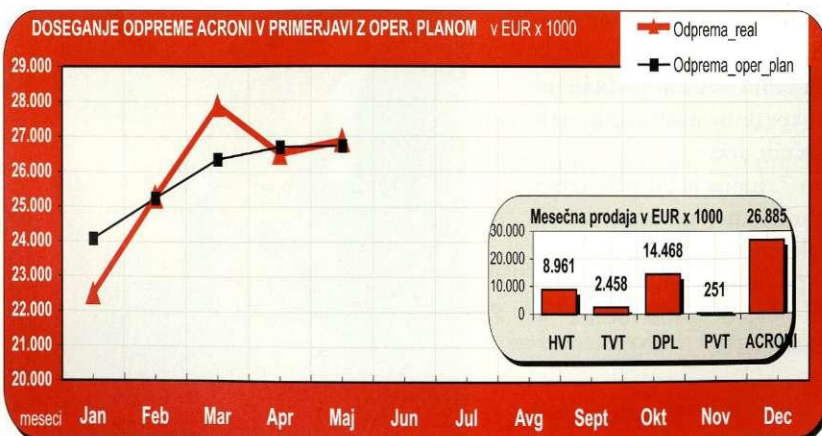
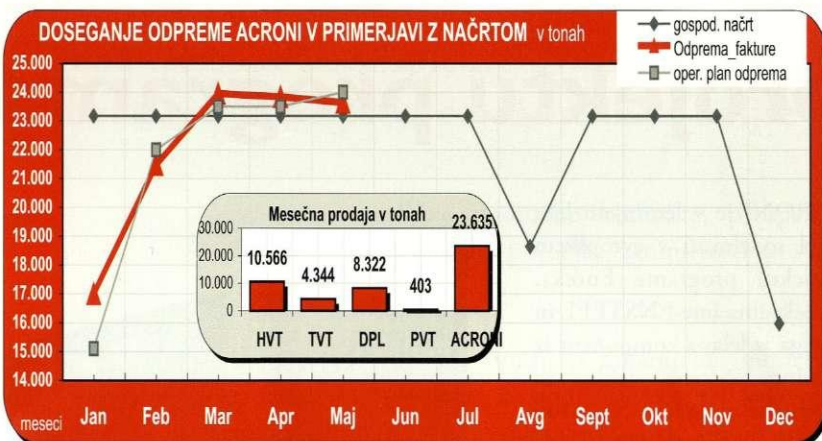
Pomanjkanje naročil in s tem tudi vložka za razrez na Sack liniji je narekovalo začasno ukinitve obratovanja ene izmed obeh izmen. Delavci so bili prerazporejeni, delno na razrez na sekatorje, delno pa na adjustiranje zelo zahtevnega, enkratnega, 600-tonskega naročila legirane pločevine za izvoz na Kitajsko. Zaradi povečanega deleža adjustiranja legirane pločevine v tem mesecu in nižjemu deležu konstrukcijske pločevine, je storilnost adjustaže v hali B padla kar za 47 odstotkov.

Dosežen izplen v maju je višji od načrtovanega za 0,1 odstotka. V skupini nerjavne debele pločevine je bil presežen za 1,1 odstotka, v skupini konstrukcijske in legirane pločevine pa je izplen nižji od načrtovanega za 0,9, oziroma 0,8 odstotka.

Tehnični direktor
Branko Banko

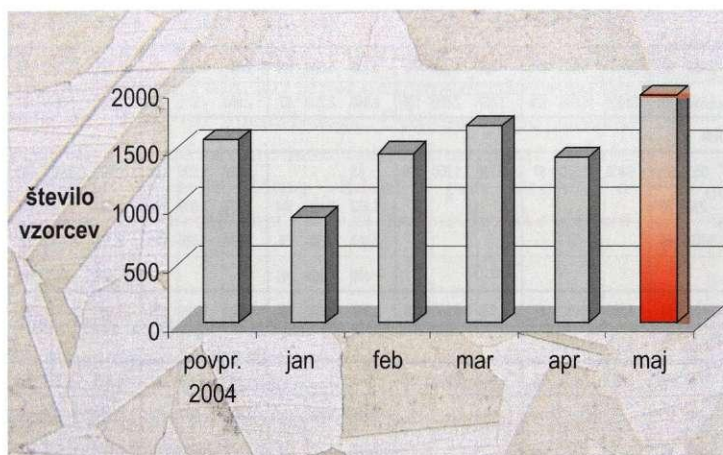
Poslovanje v maju

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO, ELM, SI			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	6.656	7.020	95	10.379	6.680	155	868	1.200	72	5.626	5.600	100	2.751	3.500	79	26.280	24.000	110
VALJARNA	6.068	6.560	92	12.931	10.030	129	3.407	2.700	126	6.840	8.200	83	2.850	4.010	71	32.096	31.500	102
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	958	950	101	6.853	7.050	97	2.120	1.950	109	63			1.007	1.000	101	11.001	10.950	100
TVT	139	200	70							3.532	3.400	104	737	600	123	4.409	4.200	105
DPL	3.703	3.950	94							2.287	3.000	76	1.634	1.500	109	7.623	8.450	90
PVT	6									406	400	101				411	400	103
ACRONI	4.806	5.100	94	6.853	7.050	97	2.120	1.950	109	6.287	6.800	92	3.378	3.100	109	23.444	24.000	98
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	976	950	103	6.593	7.050	94	1.942	1.950	100	44			1.011	1.000	101	10.566	10.950	96
TVT	250	200	125							3.425	3.400	101	668	600	111	4.344	4.200	103
DPL	3.806	3.950	96							2.935	3.000	98	1.580	1.500	105	8.322	8.450	98
PVT	0									403	400	101				403	400	101
ACRONI	5.033	5.100	99	6.593	7.050	94	1.942	1.950	100	6.808	6.800	100	3.260	3.100	105	23.635	24.000	98
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.145	2.223	96	4.725	5.112	92	1.118	1.127	99	35			941	943	100	8.961	9.404	95
TVT	543	518	105							1.467	1.478	99	449	477	94	2.458	2.473	99
DPL	11.216	11.315	99							1.866	1.924	97	1.457	1.369	106	14.468	14.608	99
PVT	0									251	257	98				251	257	98
ACRONI	13.903	14.056	99	4.725	5.112	92	1.118	1.127	99	3.369	3.402	99	2.847	2.789	102	26.885	26.743	101

V MAJU REKORDNO ŠTEVILO METALOGRAFSKIH PREISKAV

V maju 2005 je bilo na Metalografskem oddelku Raziskav in razvoja izvedenih 8509 preiskav na kar 1944 metalografskih vzorcih. Najpogostejše preiskave na vzorcih so določitev mikrostrukture jekla, določitev velikosti kristalnega zrna in deleža nekovinskih vključkov. Količina vzorcev se je od leta 2001 do danes več kot podvojila, vendar mesečno še nikoli nismo presegli 1800 preiskanih vzorcev.

**Sodelavcem za izjemno
prizadevnost iskreno
čestitamo!**

ACRONI kot industrijski partner v evropskem projektu programa EUREKA

ACRONI je v letošnjem letu začel sodelovati v evropskem projektu programa Eureka. Projekt ima ime ENSTEEL in obsega izdelavo komponent iz izredno čistega jekla za električne naprave. Slovenski partner v projektu je še Inštitut za materiale in tehnologije iz Ljubljane. Projekt je mednaroden, vanj je vključenih sedem podjetij in raziskovalnih institucij iz treh različnih držav.

6. in 7. junija je bil v Sloveniji organiziran sestanek vseh udeležencev v projektu. V sklopu obiska smo pripravili tudi ogled proizvodnje v ACRONIJU.

Alenka Kosmač

- ves čas vam želimo posredovati naše najnovejše novice za to se na vseh straneh pojavlja rubrika ZADNJE NOVICE, seveda je dosegljiv tudi naš interni časopis,
- poudarek spletne strani je na vzpostavljanju kontaktov po področjih in kontaktov vseh zaposlenih,
- na novih spletnih straneh so sedaj dosegljivi prodajni katalogi, letna poročila, tehnično nabavni pogoji...,
- interaktivni zemljevid, ki omogoča izbiro smeri vožnje iz Avstrije ali Ljubljane. Vsi zemljevidi imajo možnost kakovostnega tiskanja,
- da bi bila stran še bolj zanimiva smo dodali anketo.

nova podoba spletnih strani

**Internet je nepogrešljiv pomočnik v času sodobne tehnologije -
to dobro vemo tudi v Acroniju.**

Skupaj s skrbniki smo naredili nove spletne strani.

Skupaj se bomo trudili, da bodo te strani sproti osvežene in še boljše

Če ste se slučajno spraševali kaj je to -
JEKLENI DEL DRSALKE V LEDU

Odločili smo se, da bomo svojo dejavnost približali različnim interesnim javnostim, zato smo skupaj s podjetjem Domenca d.o.o. razvili in prenovili svoje spletne strani, ki sledijo smernicam na področju elektronskih medijev. Poudarek nove spletne strani je v sveži grafični prenovi, koristnih informacijah za poslovne partnerje in funkcionalosti strani samih. Na naši strani boste tako našli zadnje novice, prodajne

programe, različne področne kontakte, prospekte, slikovni material, letna poročila, zanimivosti iz sveta jekla... in še mnogo več.

Prenovljene spletne strani so dinamične, moderne, interaktivne. Vsebine iz področij kot so kakovost, prodaja, nabava, razvoj, tehnologija, ekologija in ravnanje z energijo so prispevali »skrbniki« posameznih področij. Tako smo dobili zaokroženo celoto novih spletnih strani. Napredni urejevalnik spletnih vsebin DCMS omogoča, da so ti skrbniki hkrati tudi uredniki svojih strani. Z omenjenim orodjem lahko takoj, ko sprememba nastane spremenijo vsebino, dokumente, slike.

Obiščite naše nove spletne strani www.acroni.si, mogoče se najde kaj uporabnega tudi za vas. Upamo, da bodo z njimi zadovoljni tudi najbolj zahtevni obiskovalci spleta.

Nataša Karo

JUBILANTI DELA

10 LET:

Aleš Drobič PC Hl.pred.

20 LET:

Ramiz Salčinovič Teh.stor.
Leon Vidmar Teh.kont.
Zerina Huremovič Nabava

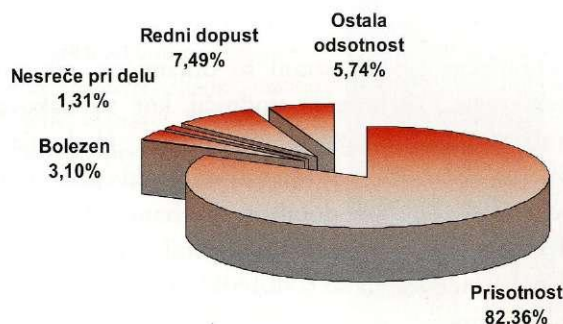
30 LET:

Šerif Tokič VP Jeklarna
Dušan Antonič PC Hl.pred.
Slavko Gregorič PC Hl.pred.

Iskrene čestitke!

odsotnost

V letošnjem maju je bila odsotnost z dela za odstotek nižja kot lani v istem mesecu. Letos je manj odsotnosti zaradi bolezni (več kot za odstotek), za pol odstotka je manj odsotnosti zaradi poškodb pri delu, nekaj več pa je bilo odsotnosti zaradi rednih letnih dopustov in ostale odsotnosti (kar za dva odstotka).

Ivanka Mavri

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu **maju 2005** se je pripetilo **9 poškodb pri delu**. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsojni z dela 366 delovnih dni**, to je **30 delovnih dni na poškodbo**.

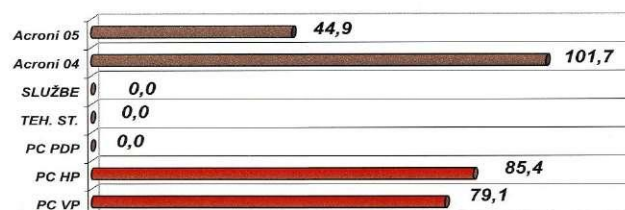

V mesecu **maju 2005** se je v primerjavi z **majem 2004** pripetilo enajst poškodb pri delu manj. Trend padanja števila poškodb v ACRONIJU se nadaljuje.

mesec	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
Maj 2004	11	6	2	0	1
Maj 2005	5	4	0	0	0

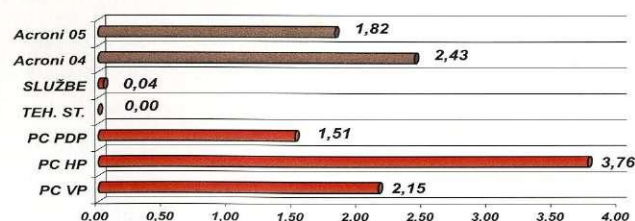
Pogostost na ravni ACRONIJA je v primerjavi z **majem 2004** nižja. V tekočem mesecu pa je največja v PC Hladna predelava, PC Vroča predelava, PC Predelava debele pločevine, službe in tehnične storitve.

POGOSTOST-F2
(število poškodb/milijon proizvodnih ur)

Največja resnost poškodb je v PC Hladna predelava, sledi PC Vroča predelava, potem PC Predelava debele pločevine in službe ter na koncu tehnične storitve.

RESNOST POŠKODB-G1
(izgubljenih. dni /1000 proizvodnih dni)

Jure Vindiš, Franc Pintar

ACRONI

ACRONI

ACRONI

stičišče novih tehnologij in storitev

Zanimanje za vpis na vse stopnje tehniškega izobraževanja že nekaj let drastično upada. Iskalcev zaposlitve s tehnično izobrazbo je vse manj, zato smo se 24. in 25. maja predstavili na sejmu Hevrek! 05. Namen sodelovanja na sejmu je bil približati našo dejavnost dijakom in študentom, ki predstavljajo ciljno skupino za prihodnje, nove sodelavce.

Kaj je Hevrek?

Hevrek! je osrednji mednarodni sejmsko-izobraževalni dogodek na področju elektronskih komunikacij in telekomunikacij, uporabniške in profesionalne elektronike, avtomatike in digitalnih tehnologij, računalništva, informatike in drugih naprednih konvergenčnih tehnologij ter rešitev v Sloveniji, ki vsako leto prikaže tehnološke dosežke z območja srednje in jugovzhodne Evrope. Prireditev je soustvarjalo 165 razstavljalcev, ki so 12.700 obiskovalcem predstavili vrsto novih storitev in rešitev, ter 251 predavateljev in moderatorjev, ki so na 85 dogodkih svoje informacije, znanja, izkušnje in spoznanja posredovali ter izmenjevali z več kot 1.500 udeleženci. Obiskovalci so se lahko sprehodili skozi 6 tematskih parkov (Park e-izobraževanje, Park I-promet, Park Ljubljana, danes za jutri, Park odprtih možnosti, Park proizvodna informatika, Park

zaposlitvenih priložnosti) in uživali v zanimivem dogajanju v Hevrek! Telecentru, osrednjem prostoru Hevrek!. Sejem je potekal na gospodarske razstavišču od 24. do 28. maja.

Ali nas poznajo?

V sklopu Hevrek! je potekal sejem tehničnih poklicev, na katerem smo bili 24. in 25. maja aktivni udeleženci tudi mi. Ker se nam v prihodnosti obeta večji obseg upokojitev naših sodelavcev, bodo nastale težave z nadomeščanjem le-teh. Zato že danes iščemo potencialne nove sodelavce med dijaki

IZOBRAŽEVANJE OB DELU STA ZAKLJUČILA

ZERINA HUREMOVIČ - Nabava,

je dne 22.6.2005 diplomirala na Fakulteti za upravo in si pridobila naziv:
diplomirana upravna organizatorica.

DANILO TOMŠIČ - Raziskave in razvoj,

je dne 21. 6. 2005 diplomiral na Fakulteti za organizacijske vede in si pridobil poklic:
diplomirani organizator - menedžer

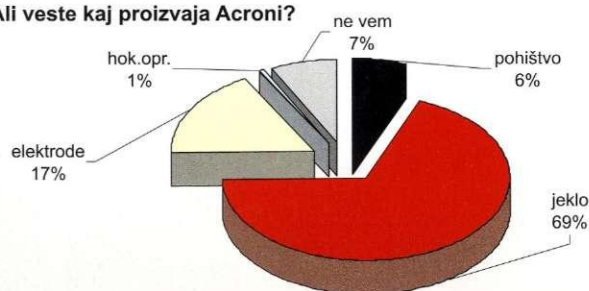
Čestitamo!

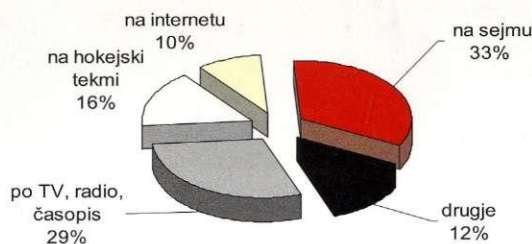
poklicnih in srednjih šol: strojne mehanike, strojne tehnike, elektro tehnike, inženirje strojništva, elektrotehnike in metalurgije. Hkrati s predstavitvijo našega podjetja in možnosti zaposlitve pri nas, smo na sejmu ugotavljali tudi, kako nas udeleženci sejma poznajo.

Anketirali smo jih 163. Večina je **prepoznala ACRONI** kot **proizvajalca jekla**. Zanimiv je rezultat, da je kar 33 % anketirancev izvedelo za ACRONI prav na sejmu. Iz tega lahko zaključimo, da bo potrebno večkrat sodelovati na različnih sejmih, s pomočjo katerih bomo dvignili prepoznavnost našega podjetja. Sejmi so lahko odlično »komunikacijsko orodje«, s katerim podjetje utrdi svojo identiteto in ugled.

Ali veste kaj proizvaja Acroni?

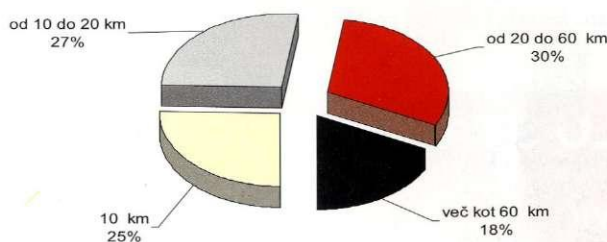

Kje ste slišali/zvedeli za ACRONI

Namen tretjega vprašanja je bil ugotoviti, s kako oddaljenega območja so se anketiranci pripravljeni voziti na delo. Večini anketirancev glede na rezultate oddaljenost od doma ne predstavlja večje ovire.

Koliko km od doma ste se pripravljeni voziti v službo

Vsekakor lahko zaključimo, da se bomo tovrstnih dogodkov udeleževali tudi v prihodnje.

Vir: www.hevrecka.si/index.aspx

Nataša Karo

ZAKLJUČEK STROJNIŠKIH DELAVNIC za šolsko leto 2004/2005

26. maja 2005 smo se v OŠ Koroška Bela zbrali na kratki prireditvi ob svečanem zaključku projekta »Spoznajmo strojniške poklice«, ki se že šesto leto odvija na Srednji šoli Jesenice v povezavi z jeseniškimi osnovnimi šolami. Na prireditve so bili povabljeni učenci z OŠ Koroška Bela, OŠ Toneta Čufarja in OŠ Prežihovega Voranca, ki so v letošnjem šolskem letu obiskovali delavnice v okviru projekta, njihovi starši, mentorji ter ravnatelji vključenih šol. Še posebej smo bili veseli, da so se vabilu odzvali tudi predstavniki ACRONIJA: tehnični direktor Branko Banko, strokovna sodelavka za izobraževanje Maja Smolej in Alen Šest – prihodnji mentor kovinarsko-tehnološkega krožka na OŠ Koroška Bela.

Na OŠ Koroška Bela je bila ob tej priložnosti pripravljena razstava fotografij in izdelkov učencev, ki so od marca 2005 do aprila 2005 obiskovali delavnice. Zbrane so pozdravili gostitelji z OŠ Koroška Bela – otroški pevski zbor pod vodstvom učiteljice Jane Lavtižar ter ravnateljica Zora Kos. V priložnostnih nagovorih so gostje: ravnatelj Srednje šole Jesenice Stane Vidmar, vodja projekta Marjan Teran in tehnični direktor ACRONIJA Branko Banko še posebej poudarili pomen kontinuitete povezanosti krajanov z železarsko tradicijo in široko paleto različnih področij tehnike, strojništva in drugih poklicev, ki se povezujejo s sedaj uveljavljenimi dejavnostmi. Pomemben cilj projekta je, da osnovnošolce spodbujamo k spoznavanju posameznih področij tehnike, strojništva, da te dejavnosti in z njimi povezane poklice spoznajo na neposreden način, z opazovanjem proizvodnje in preko lastnega dela, z druženjem in preskušanjem svojih spretnosti. Tako jim dajemo več možnosti za odločitve o nadaljnjem

Učence jeseniških osnovnih šol, ki jih zanima področje tehnike, vabimo, da se projektu »Spoznamo strojniške poklice« pridružijo v prihodnjem šolskem letu.

izobraževanju in premišljene poklicne odločitve. Želimo tudi, da bi pozitivno vrednotenje in poznavanje strojniških poklicev raslo z mladimi v našem okolju in jih spodbudilo k odločanju za programe in poklice s področja strojništva. Mladi se za te poklice lahko šolajo v domačem okolju.

Ravnatelj Srednje šole Jesenice Stane Vidmar in vodja projekta Marjan Teran sta učencem podelila priznanja, predstavnica ACRONIJA Maja Smolej pa priložnostna darilca.

Vzpodbudno je razmišljanje učenca OŠ Koroška Bela, Anžeta Korbarja, ki je v letošnjem šolskem letu obiskoval

delavnice in pravi: »Všeč mi je bilo prav vse, potek delavnic, delo, izdelava svečnika. Razmišljam, da bi se prihodnje leto ponovno vključil!«

Mentorica na OŠ Koroška Bela: Bernarda Hribar
Foto: Nika Teran, Novinarski krožek OŠ Koroška Bela

Svet jekel v številkah

Številke niso samo dolgočasne in suhoparne, za njimi se lahko skrivajo zgodbe, če smo jih le pripravljeni brati. Tudi statistični podatki nas večkrat presenetijo.

Koliko jekla se proizvede na svetu?

V letu 2004 je svetovna proizvodnja jekla prvič presegla milijardo ton. Zanimiva je primerjava z ostalimi materiali:

- jeklo: 1057 milijonov ton,
- aluminij: 22 milijonov ton,
- baker: 15 milijonov ton,
- zlato: 2,6 tone,
- cement: 87.8 milijonov ton,
- les: 300 milijonov kubičnih metrov.

Kdo proizvede največ jekla?

V letu 2004 je Kitajska proizvedla 272,5 milijona ton surovega jekla, kar je četrtnina vse svetovne proizvodnje. Kitajska je tudi edina država na svetu s proizvodnjo preko 200 milijonov ton. Na drugem mestu je Japonska s "samo" 112,7 milijona ton, sledijo ZDA, Rusija, Južna Koreja in Nemčija. Kljub temu, da je Kitajska največji proizvajalec jekla, je s 43 milijoni ton tudi največji uvoznik na svetu.

Katero je največje jeklarsko podjetje na svetu?

S proizvodnjo 46,9 milijona ton v letu 2004, je Arcelor s sedežem v Luksemburgu, največji proizvajalec. Arcelor je nastal leta 2002 z združitvijo španske Aceralíe, francoskega Usinorja in Arbeda s sedežem v Luksemburgu. Podjetje je vodilni proizvajalec na trgu ogljičnih jekel in med največjimi na trgu nerjavnih jekel.

Koliko različnih vrst jekel obstaja?

Jeklo ne obstaja kot enoten proizvod. Lahko izbiramo med več kot 3 500 vrstami jekel, ki imajo različne lastnosti – fizikalne, kemične. Kar 75 % teh jekel je bilo razvitih v zadnjih dvajsetih letih. Če bi danes ponovno zgradili Eifflov stolp, bi zaradi boljših lastnosti potrebovali le eno tretjino količine jekla.

Alenka Kosmač

V SLOVENIJI PRVIČ ZBRANI PREDSTAVNIKI NAJPOMEMBNEJŠIH EVROPSKIH JEKLARSKIH DRUŽB

SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., je prvič v Sloveniji gostila konferenco EFSC (European Fine Steel Conference) v okviru Združenja evropskih jeklarjev Eurofer. Udeležilo se je 85 direktorjev z vseh območij proizvodnje jekla, iz vseh najpomembnejših evropskih jeklarskih družb in nacionalnih jeklarskih združenj. Udeleženci konference so razpravljali o trenutnem položaju na evropskem in svetovnem jeklarskem trgu ter razvoju panoge v prihodnjem obdobju.

SIJ – Slovenska industrija jekla je že drugo leto stalna članica Združenja evropskih jeklarjev Eurofer, ki je najpomembnejša evropska ustanova na področju jeklarstva in eno najpomembnejših industrijskih združenj nasploh. Konferenca v okviru tega združenja, imenovana

EFSC, poteka enkrat letno od njegove ustanovitve leta 1976. Letos je bila prvič v Sloveniji, in sicer 9. in 10. junija, v ljubljanskem Grand hotelu Union.

Kot je na novinarski konferenci dejal **glavni direktor Euroferja Dietrich von Hülsen**, Eurofer združuje društva in podjetja tako v stari Evropi kot tudi novi 25-članski zasedbi. Predstavlja 100-odstotni tržni delež proizvodnje jekla v Evropi. Proizvodnja surovega jekla znaša

približno 190 milijonov ton; od tega 165 milijonov ton jekla proizvaja 15 evropskih članic, nove evropske članice pa 25 milijonov ton. S to številko je EUROFER takoj za

Kitajsko drugi največji proizvajalec jekla na svetu. Celoten letni promet združenja Eurofer znaša čez 110 milijard evrov. »Ustvarjamo 350.000 neposrednih delovnih mest v EU in veliko več – nekaj milijonov delovnih mest – posredno v drugih sektorjih, ki so vezani na industrijo jekla. Že gradbena in avtomobilska industrija predstavljata 1,3 milijona posrednih delovnih mest, ob upoštevanju ladjedelništva in splošne potrošnje pa je delovnih mest še več,« je povedal. Ocenil je še, da se konkurenčnost v jeklarstvu na svetovnem trgu povečuje. Stroški proizvodnje jekla v Evropi so visoki. »Ravno tako smo jeklarji iz EU s kiotskim protokolom postavljeni v neenakopravni položaj z jeklarji izven EU. Ta ima namreč najvišje okoljevarstvene standarde na svetu. Države EU so prevzele kiotski protokol, države izven EU pa ne. In tu je ustvarjena velika razlika, zato smo prisiljeni delati še bolje, da povečamo konkurenčnost naše industrije. Zmanjšati moramo stroške dela, procesov in proizvodnje. To

bomo dosegli s povečano dodano vrednostjo naših izdelkov, izboljšanjem ponudbe in storitev našim strankam. Ponujati moramo tudi rešitve in ne samo končnega produkta. Verjamem, da nam bo uspelo, saj imamo visoko usposobljene zaposlene, s katerimi lahko dosežemo še večjo konkurenčnost.»

Predsednik uprave SIJ – Slovenske industrije jekla Tibor Šimonka pa je povedal, da je letošnja konferenca potekala v dveh delih. V prvem so obravnavali svetovne jeklarske trende, v drugem delu pa problematiko okoljevarstvenih standardov in novih potreba v raziskave in razvoj. »Po svetovnih trendih je napoved za letošnje leto še vedno pozitivna in je enkrat višja od splošne ravni gospodarstva. Ta podatek je zelo obetaven,« je izpostavil. Po njegovih besedah se je na Kitajskem proizvodnja jekla zelo povečala, kar je z vidika okoljevarstvenih ukrepov zaskrbljujoč podatek, saj se morajo standardi proizvodnje tam spremeniti. Sicer pa so se v SIJ – Slovenski industriji jekla preusmerili v produkte z višjo dodano vrednostjo. »Za letošnje leto bomo naše načrte izpolnili in to nas posebej veseli,« je zaključil Šimonka.

Udeleženci so imeli prvi dan okroglo mizo na temo orodna in hitroreznata jekla, slavnostni govornik pa je bil tudi minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak. Drugi dan pa je zasedala skupščina Euroferja, zatem pa je sledilo plenarno zasedanje, kjer so kot glavni govorci nastopili generalni direktor združenja Dietrich von Huelsen, direktor operativnih enot statističnega urada za železo in jeklo Steve Mackrell ter direktor industrijskih tehnologij Evropske komisije Ezio Andreta. Popoldne so bile še okrogle mize na temo konstrukcijska jekla, nerjavna jekla – dolgi program in nerjavna jekla – ploščati program.

Združenje EUROFER (European confederation of iron and steel industries) predstavlja krovno interesno organizacijo jeklarske industrije v Evropi. Združenje združuje 33 družb in 10 nacionalnih združenj iz držav Evropske unije, ki skupaj predstavljajo skoraj 100 odstotkov celotne proizvodnje jekla v Evropi. Namen združenja je spodbuditi sodelovanje med jeklarskimi podjetji, pospešiti razvoj evropske jeklarske

industrije in učinkovito predstavljati skupne interese članic pri drugih evropskih institucijah in mednarodnih organizacijah. SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., je od leta 2000 pridružena članica združenja Eurofer, leta 2004 pa je postala njegova polnopravna članica.

Od ustanovitve združenja Eurofer leta 1976 se polnopravne članice združenja vsako leto zberejo na konferenci EFSC, na kateri določijo smernice za nadaljnje delo tega združenja, analizirajo stanje na jeklarskem tržišču in začrtajo razvojno-strateške smernice evropske jeklarske industrije. Vsako leto konferenco gosti druga članica. Lani je konferenca potekala v Avstriji, naslednje leto bo potekala na Finskem. Gostovanje konference EFSC na tako visoki ravni je za SIJ – Slovensko industrijo jekla, d. d., veliko priznanje, saj se je v Sloveniji ob tej priložnosti prvič zbrala vodilna imena jeklarske industrije v Evropi.

Sporočilo za javnost

Nadzorni svet pozitivno o poslovanju SIJ – Slovenske industrije jekla

Nadzorni svet SIJ – Slovenska industrija jekla je 14. junija 2005 na redni seji potrdil letno poročilo SIJ – Slovenska industrija jekla za poslovno leto 2004, konsolidirano letno poročilo skupine SIJ – Slovenska industrija jekla za lansko poslovno leto, sprejel pa je poročilo o poslovanju skupine SIJ – Slovenska industrija jekla v lanskem letu na podlagi revidiranih podatkov.

Ob tem je bil informiran o oceni poslovanja skupine SIJ – Slovenska industrija jekla od letošnjega januarja do junija. Nadzorni svet je oblikoval predloge za imenovanje revizorja in predloge za nove člane nadzornega sveta namesto članov, ki jim bo potekel mandat. Pri tem je sprejel predloge Ministrstva za gospodarstvo in jih predlagal skupščini v potrditev. Prav tako je nadzorni svet sprejel na znanje informacijo o sklicu seje skupščine SIJ – Slovenska industrija jekla, ki bo v juliju.

Sporočilo za javnost

Registriranje prisotnosti za vzdrževalce in video nadzor

Smo vzdrževalci naprav na celem območju ACRONIJA, zato smo večkrat na izmeno vezani na prevoz tako orodja kot naprav. Vzdržujemo na višini, popravljamo po kanalih, smo umazani, s seboj nosimo torbe polne orodja ... potem pa naj še pazimo na denarnico in kartice. Če kartica kam pade ali se izgubi, pa nam novo zaračunajo. Vsak dan je večje število službenih prihodov in izhodov. Čisto drugače je, če človek lahko registrira le prihod na delo in odhod.

V proizvodnji to ne predstavlja večjih težav, saj so delavci vezani na delo na enem mestu. Čisti pridejo na delo, čisti gredo domov. Za nas pa je to drugače.

Ali bi se dalo urediti tako, da imajo varnostniki spisek vzdrževalcev, ki so večkrat dnevno na poti po ACRONIJU. Za odgovor se iskreno zahvaljujemo.

Vzdrževalci

Dajem predlog, s katerim bi preprečili predčasne odhode ter nedovoljeno »štempljanje«. Namestite video nadzor k uram oziroma na vhode. Če se boste zanašali na »varnostnike«, vam bodo ljudje še kar naprej uhajali na »pir«, štempljali pa jih bodo drugi. Varnostnikom, ki imajo 60. 000 SIT plače, niti ne moremo zameriti, če so do tega, kdaj kdo gre iz ACRONIJA, ravnodušni.

Žigovanje je obvezno za vse brez izjem in je nujno potrebno zaradi vzdrževanja evidence o zaposlenih ter zaradi zagotavljanja discipline. Zavedamo se, da je za določene kategorije zaposlenih žigovanje neprijetno, vendar menimo, da predlog ni sprejemljiv, saj je kontrolo po poimenskih spiskih nemogoče izvajati. Vsa pravila so sprva neprijetna, vendar pa mislimo, da bo po preteku določenega obdobja tako žigovanje postalo samoumevno in ne bo nikogar več motilo. Samo vztrajati je treba. Prav tako menimo, da je nepotreben videonadzor žigovanja.

Petra Filipič Špiler

Nezadovoljstvo s prehrano v kantini

Upamo, da nam boste v rubriki »NI MI VSEENO!« odgovorili na naše pripombe. Nezadovoljni smo s prehrano v kantini Vroče valjarne. Velikokrat se zgodi, da jim že zelo zgodaj zmanjka toplih obrokov. Ostanejo še sendviči (ki jih tudi običajno zmanjka) ali pa bolj ali manj stari zrezki in pomfrit. Delavci, ki imamo določen čas malice od 9.30 do 10.00 ure, se moramo sprijazniti z bornim obrokom hrane, ki je poleg tega še nekakovosten, ali pa ostati lačni 12 ur, kolikor traja izmena.

Tisti, ki na malico ne hodijo, se pritožujejo nad previsokimi cenami (bone smo prisiljeni porabiti v kantinah). Pozanimali smo se o prehrani tudi v drugih podjetjih. Povsod so zadovoljni tako s količino kot s kakovostjo obroka. Zato se sprašujemo, kdo nas izkorišča, podjetje Šmon, vodstvo ali sindikat, kdo ima od tega korist. Delavci prav gotovo ne. Menimo, da so to dovolj veliki razlogi za zamenjavo ponudnika ali pa naj »Šmon« ponudi cenovno primerne

izdelke ter količinsko in kakovostno ustrezne obroke. Na koncu smo pripisali nekaj primerjav cen v trgovini in v kantini. Presodite, če je to pošteno.

Ista kava v trgovini 1100 SIT, v kantini 2000 SIT, navaden jogurt v trgovini okrog 70 SIT, v kantini 100 SIT, alpsko mleko v trgovini 159 SIT, v kantini pa 320 SIT.

V upanju, da pismo ne bo romalo v koš, temveč boste kaj ukrenili, se vam za odgovor lepo zahvaljujemo. delavci PC Hladna predelava

S podjetjem Šmon – Heller je bil na to temo 21. junija sklican sestanek. Na sestanku so bili poleg predstavnikov podjetij prisotni tudi predstavniki obeh sindikatov. Kot je iz pisma razvidno, je najbolj pereče to, da večkrat zmanjka želenega toplega obroka. Popoldne oskrbe z želenim obrokom ni možno zagotoviti, ker ni prednaročanja. Po besedah kantinerke se le redko zgodi, da zmanjka obeh toplih obrokov. Z namenom, da bi do pomanjkanja prišlo le izjemoma, pa bomo podjetje Šmon – Heller obvestili o predvidenih remontih in zaustavitvah. Direktorica podjetja Šmon – Heller je tudi zagotovila, da ne uporabljajo stare zmrznjene hrane. V primeru pa, da je obrok iz katerega koli razloga kakovostno neustrezen, ga je možno vrniti in dobiti novega.

Zaželeno je, da zaposleni v kolikor niso zadovoljni z malico, o tem takoj obvestijo direktorico podjetja Šmon – Heller in na ta način pripomorejo, da se določene napake ne bi ponovile.

Glede cen delicatnih izdelkov, pa moremo poudariti, da je bon prvenstveno namenjen za nakup toplega obroka in ne delicatnih izdelkov. Cene le-teh so pri vseh izvajalcih prehrabenih storitev višje kot v trgovinah. Direktorica je obljubila, da bo ponovno pregledala kalkulacije in popravila cene, kjer je to mogoče.

Zaradi reševanja konkretnih težav prosimo, da v prihodnje pripombe oddajate podpisane.

Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike,

NA OGLEDU ORLOVEGA GNEZDA IN RUDNIKA SOLI

Člani sindikata NEODVISNOST smo se 28.05.2005 odpravili na izlet, tokrat malo bolj proti zahodu. Peljali smo se skozi Karavanški predor po turski avtocesti skozi predor Katschberg in Tauren, s krajšim postankom »Rosenberg«, kjer smo se okrepčali in dobre volje odšli novim doživljajem na proti. Blizu Salzburga smo prestopili avstrijsko-nemško mejo, ki ima danes zgolj simboličen značaj.

V narodnem parku Berchtesgaden so številne znamenitosti, seveda pa smo mi odločili, da bomo podrobno preučili skrivni predor do slavne visokogorske Hitlerjeve rezidence »Orlovo gnezdo«, odkoder se ponuja enkratni pogled na salzburške in bavarske Alpe. V mestecu Kehlstein smo prestopili v nemške avtobuse, ki so nas po strmi, prepadni in vijugasti cesti popeljali skoraj do vrha. Zadnjih 200 m do vrha nas je popeljalo dvigalo, do katerega vodi predor, vklesan v samo goro. Ker smo imeli zelo lep sončen dan, je bil pogled z gore res čudovit.

Ob povratku smo si ogledali še rudnik soli, ki so ga preuredili v muzej. Rudnik je veljal za enega največjih in po njem je dobilo mesto Salzburg tudi svoje ime. V notranjost rudnika smo se odpeljali s podzemnim vlakcem ter se po posebnih rudniških drčah oblečeni v rudarska oblačila spustili globoko pod zemljo. Spust po drčah je bil zelo zanimiv in smo se dobro nasmejali. Po ogledu rudnika smo pot nadaljevali skozi slovito gorsko letovišče Berchtesgaden, do slikovitega in najčistejšega bisera

Bavarske -Konigsee- kraljevega jezera, po katerem smejo voziti le ladje na električen pogon. Okoli jezera se dvigajo mogočne gore, med njimi tudi znani »Watzmann«. Sprehodili smo se ob jezeru in imeli čas za samostojne nakupe v majhnih trgovinicah ob jezeru.

Polni nepozabnih vtisov smo se s krajšim vmesnim postankom odpeljali proti Kranjski Gori, kjer smo imeli večerjo, žal pa so nas v gostišču Lipa razočarali, kajti pri večerji je bilo v prostoru tako vroče, da nam je za zabavo z harmonikarjem, ki smo ga imeli s seboj, zmanjkalo moči. Upamo, da se naslednje leto spet v takem številu dobimo na izletu. Želimo, da nam pošljete predloge za naslednji izlet.

Sonja Cuznar

Naš član in udeleženec izleta pa je sestavil še eno pesmico.

SINDIKALNI POTEPI

So žal minili tisti časi,
ko na račun sindikata počeli so se
razni špasi:
dobili smo ozimnico-krompir,
vozili boljše polovice na morje, v gore
na špencir,
smo imeli se res fino,
zidali si hiše, poleg pili vino,
kupil si lahko vsakršno jestvino.

Bili so razni seminarji,
sebi smo bili vladarji.
Korenito zdaj je vse drugače,
lahko ti vsak po glavi skače.

Vlogo novo sindikat dobi,
za preživetje delavcev se zdaj bori,
usklajuje minimalne plače,
saj ne more nič drugače.

V srca žarek upanja posije,
ko na parkirni prostor avtobus zavije,
na izlet se bomo z njim peljali,
da tuje kraje bi spoznali.

Onstran Karavank
pokaže nam se kup neznank,
si razlaga jih vsak po svoje,
še najlažje je v dvoje.

Lepa je dežela Solnograška,
marsikje celo bahaška,
Bavarska zgledno je urejena,
a lepša kot slovenska ni nobena.

Da korajže ne bi izgubili,
smo se ustrezno okrepili,
proučili skrivni smo predor
in dvigalo, ki nas popelje na
Orlovo gnezdo gor.

Tam ponuja krasen se razgled
na Salzburg in bavarske Alpe.
Sonce nam bistri pogled,
od lepota je vsak prevzet.

V bavarski turistični oazi
se rudnikov soli skor ne opazi,
vse je zgledno urejeno,
za turiste poskrbljeno.

Smo po rudniku hodili,
strokovno o vsem se seznanili,
da spomin nam ne zbledi
dobi vsak še ščepec soli.

Že kliče domovine glas,
vračamo se prav počas'-
na Korensko smo se sedlo pripeljali,
da smo na Balkanu,
hitro smo spoznali.

Brž prispemo v Kranjsko Goro,
tam bilo je skoraj noro,
smo jedli skromno, malo pili,
nismo se nič veselili.

Za to ni kriv naš sindikat,
on bo moral le plač'vat,
čeprav bilo ni vse najbolje,
domov prispeli židane smo volje.

Vesolja urice so mimo,
Upam, da se še dobimo,
da znali združiti bi sile,
smeh in radost naj ne mine.

Za rime te se krivca brž poiš'e,
saj Božo Kramar se popiše.

izdelava kalupa in ulivanje zvona

Zvonarstvo spada med najstarejše dejavnosti »obdelave kovin« in sega tisočletja v preteklost. V krščanski civilizaciji –torej tudi pri nas– se je uporaba zvonov začela uveljaviti na prehodu v 7. stol., ko je na vatikanskem tronu sedel papež Sabinian. Od 8. stol. naprej so jih izdelovali v glavnem iz bronu. Tehnika ulivanja je bila že v 12. stol. na zelo visoki ravni, vrhunec pa je dosegla v 15 stol., zato se od takrat do danes ni mogla kaj dosti spremeniti in se verjetno tudi v prihodnje ne bo. Naj dodam še zanimivost o najstarejšem ohranjenem zvon(čk)u iz Niniv: pred 3000 leti so Sumerci, ali kdorkoli so že bili, poznali skoraj idealno razmerje bakra in kositra v zlitini za izdelavo raznovrstnih zvonil.

Pa si pogledjmo, kako se tej stvari streže! Izdelava zvonov vsekakor ni mačji kašelj, saj se v njej skriva prava »mala znanost«. Ker zvon ni kotel za kuhanje partizanskega golaža, se je potrebno lotiti dela nadvse sistematično. Najprej je to svinčnik in papir, kar je v zadnjem času pravzaprav računalnik. Potrebno je napraviti vse izračune glede na velikost, težo, debelino rebra in ton, v katerem bo zvon pel. Zatem se lahko začne delo v delavnici. Najprej je treba narediti dve šabloni (notranjo in zunanjo) zvonovega rebra. Sledi izdelava jedra, ki je sezidano iz opeke. Le-to omečejo z ilovico, ki vsebuje tudi nekatere primesi, da je trdnjša.

Ilovica se nanaša po plasteh po celotnem jedru, pri čemer se mora predhodna plast dobro posušiti, preden nanesejo naslednjo. Na koncu odvečen material porežejo s šablono, da nastane lepo in gladko oblikovano jedro ali notranja stena in votlina novega zvona, ki ga premažejo s posebno zmesjo grafitnega prahu in govejega loja.

Naslednja faza je izdelava in nanašanje modela na jedro, ki je prav takšno, kot bo v resnici pravi zvon. Tudi to je narejeno iz ilovice, postopek pa enak kot pri notranjem jedru. Zadnjo plast tega »začasnega zvona« je potrebno še posebej skrbno obdelati in zglati z drugo (zunanjo) šablono, kajti po njej se bo odtisnila in oblikovala zunanja stena ulitka. Seveda je treba dodati še vse okraske, napise in oznake, kar je nekakšna »osebna izkaznica« zvona. Izdelajo jih iz čebeljega voska in prilepijo na primerno mesto, nakar sledi ooplesk z že omenjeno zmesjo.

Zadnja faza izdelave kalupa je plašč zvona. Tudi ta je iz ilovice, ki jo prav tako po plasteh nanašajo na »začasn zvon« do debeline okoli pol metra. Vanj vdolajo še posebne jeklene zanke za dviganje. Zunanost plašča temeljito in varno povežejo z jeklenimi pasovi, in ko je vse primerno suho, z dvigalom dvignejo plašč. Prikaže se model ali »začasn zvon«, ki ga s kladivi razbijajo in odstranijo, in tako nastane prazen prostor za ulitek. Oba dela (plašč in

Ulivanje zvona

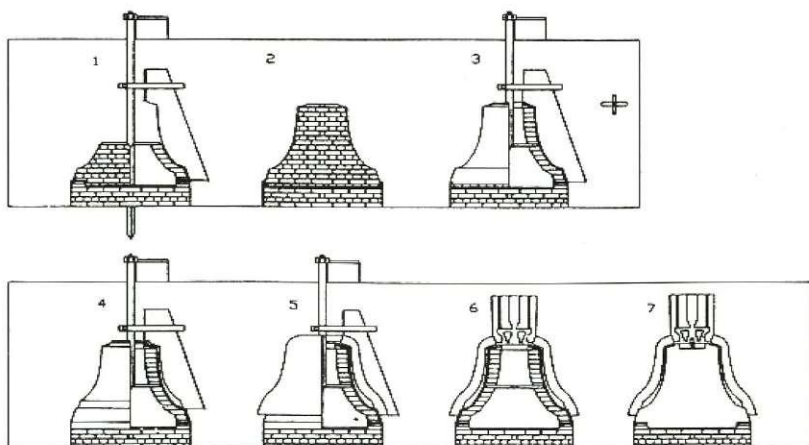
jedro) na koncu združijo in postavijo v livarsko jamo.

V livarski jami je treba kalup skrbno namestiti in trdno obsuti z zemljo, da se morebiti ne bi razširil. Ko je zakopan skoraj do vrha, dodajo krono zvona in nanjo namestijo odzračevalne cevi, skozi katere izhajajo plini, ki se sproščajo pri ulivanju. Nato vse skupaj do vrha zasujejo z zemljo, na površju nad kalupi (zvonovi se ponavadi ulivajo hkrati v seriji) pa je potrebno narediti še posebne kanale in zbiralnike za litino do vsakega kalupa posebej.

Na dan ulivanja najprej ogrejejo in založijo peč ter segrejejo kanale in zbiralnike do kalupov. Po opravljenem vzorčenju litine nad glavnim kanalom prebodejo peč in staljena žareča masa začne enakomerno odtekati v zbiralnike, iz njih pa v kalupe. Ko je napolnjen prvi, mu odprejo pot do drugega in tako naprej do zadnjega.

Po končanem ulivanju se zvonovi le počasi ohlajajo, zato ostanejo v livarski jami od dva do pet tednov, odvisno pač od njihove velikosti. Med tem časom zvonarji izdelujejo kemblje in jarme. Ko ohlajene zvonove izkopljejo in dvignejo iz livarske jame, jih očistijo in speskajo. V primeru, da ne pojejo pravega tona, jih obrusijo, saj mora imeti rebro zvonov povsod enako debelino. Poskusno namestijo tudi kembelj in jarem, da se vidi, kako je z nihanjem in udarjanjem. Če je vse v redu, so vsi zadovoljni, tudi jaz, ki sem pravkar ugotovil, da je mojemu prispevku za 6. številko Novic v tem trenutku odzvonilo.

Po raznih virih zapisal
Zdravko Kovačič

Izdelava in priprava kalupa

VELEPOSŁANIK REPUBLIKE AVSTRIJE ODPRL MEDNARODNO RAZSTAVO

7. junija je veleposlanik Republike Avstrije dr. Valentin Inzko odprl mednarodno razstavo akademske slikarke Christine de Pauli iz Celovca in slovenskega umetniškega fotografa dr. Tihomirja Pinterja iz Ljubljane. Odprtja so se udeležili številni gostje, med njimi poslanka v državnem zboru Darja Lavtižar Bebler, jeseniški župan Boris Bregant, načelnik upravne enote na Jesenicah mag. Vitomir Pretnar, vodstvo ACRONIJA in zaposleni, ki so za urico podaljšali odhod z dela.

Nenavaden dan za kulturni dogodek v tovarniškem ambientu, pa kljub temu je privabil v ACRONI poleg gostov tudi številne ljubitelje kulture ter umetnike, predvsem fotografe z Jesenic, pa tudi širše okolice in sosednje avstrijske Koroške.

Po pozdravnih besedah glavnega direktorja dr. Vasilija Prešerna, ki se je umetnikom zahvalil za izvirno idejo postavitve razstave, jo je odprl avstrijski veleposlanik dr. Valentin Inzko. Poudaril je pomembnost čezmejnega sodelovanja v času, ko se ukinjajo državne meje. Po njegovih besedah povezovanje kulture in gospodarstva nakazuje nove poti uspešnega sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo. To je tudi umetniški projekt Crossover, katerega del je trenutno v Acroniju na ogled in bo v celoti predstavljen v Hiši umetnikov v oktobru v Celovcu. O delih akademske slikarke Christine de Pauli in umetniškega fotografa Tihomirja Pinterja je spregovoril umetnostni kritik Marko Košan. Z zanimivo primerjavo današnjega dne, ki si ga ne moremo zamisliti brez elektronskih medijev in brezčasnostjo, pa vendar le ujetih trenutkov na fotografijah Tihomirja Pinterja ter tenkočutnih potezah čopiča v rokah Christine de Pauli, je občinstvu približal umetniška dela.

Naš sodelavec Borut Verovšek se je zopet izkazal kot povezovalac programa, za poslastice za ušesa pa je poskrbela mednarodno priznana mešana pevska skupina Dr. France Prešern iz Žirovnice.

Drugi, bolj družaben dela prireditve se je ovijal v upravni stavbi, kjer je mešana pevska skupina izvedla še kratek koncert, obiskovalci pa so si lahko ogledali likovne upodobitve na platnih Christine de Pauli in še več fotografij dr. Tihomirja Pinterja.

Doživeli smo prijeten večer, ki ne bo šel tako hitro v pozabo. Če smo s tem povečali tudi prepoznavnost ACRONIJA v prostoru ALPE JADRAN, smo dvakrat dosegli cilj.

Lilijana Markež

Mešana pevska skupina Dr. France Prešeren

Veleposlanik dr. Valentin Inzko (prvi z leve); prijetno nam je bilo v njegovi družbi

Avtorja razstavljenih del Christine de Pauli in Tihomir Pinter

Številna udeležba na odprtju razstave

v deželi mafije

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

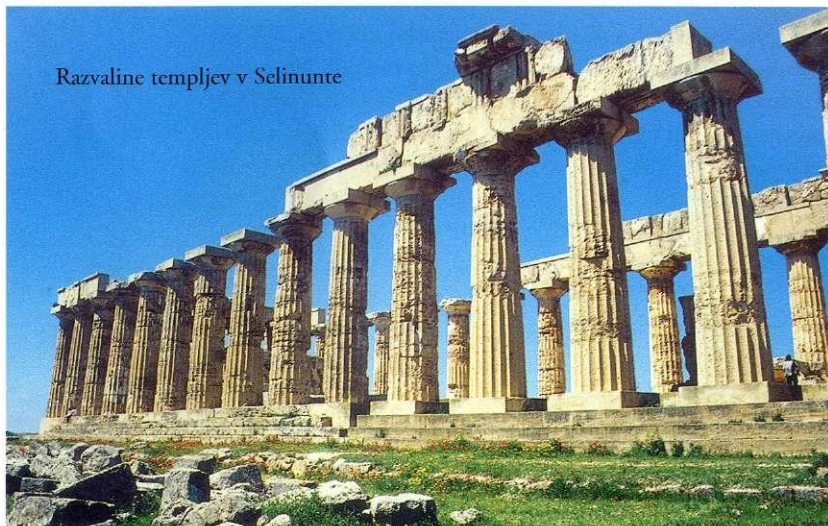
Baročna katedrala v Siracusi

Četrti dan nas je čakalo največje doživetje, vzpon na Etno. To je največji evropski delujoči vulkan, ki ima na svojih pobočjih okrog 170 kraterjev. Višina Etne je okrog 3345 metrov. Mi smo se povzpeli po južni strani. Z našim avtobusom smo se pripeljali do 1900 metrov, kjer je spodnja postaja žičnice. V letu 2000 je bil večji izbruh in je lava prišla daleč v dolino. Tok lave so mestoma regulirali, da so se izognili posameznim hišam. Takrat je bila poškodovana tudi žičnica. Z novo zgrajeno žičnico smo se peljali do višine 2500 metrov. Od tam smo se peljali naprej s terenskimi avtobusi do višine 2920 metrov. Bilo je še dovolj snega in v zimskem času tu smučajo. Imajo nekaj vlečnic. Z lokalnim vodičem smo se podali na ogled kraterjev iz leta 2003. V kraterju je še sedaj temperatura 400 stopinj Celzija. Na vrhu je bil močan veter s sunki preko 60 kilometrov na uro. Nosilo je droben pesek in ni bilo nič prijetno. Bil je lep razgled na prostranost otoka pod nami. 3000 metrov nismo dosegli, vendar je večina med nami dosegla višinski rekord. Za spomin smo si nabrali nekaj kamenja in se podali nazaj v dolino. Od prostrane Catanie smo se poslovili in se podali v notranjost otoka. Bili smo presenečeni nad zelo obdelano zemljo. Imajo veliko

nasadov južnega sadja, vinogradov, pšenice. Pokrajina je dovolj zelena in imajo možnost namakanja. Posamezni vrhovi so goli. Ustavili smo se v Piazza Armerini, kjer smo si ogledali vilo (Villa del Casale) iz leta 300 po Kristusu. Imajo dobro ohranjene poznorimske mozaike z različnimi motivi. Nato smo se povzpeli v srednjeveško mesto Enno, ki leži na skalnati planoti približno na sredini Sicilije. Velja za eno najlepših mest v notranjosti. Na vrhu je grad in razgledna ploščad, od koder je lep razgled. Nato smo se odpravili v hotel v kraju Porto Empedocle.

Peti dan smo pot nadaljevali po južni strani otoka proti zahodu. Prvi postanek je bil v Agrigentu, kjer je znamenita Dolina templjev. Po planoti je pet različno ohranjenih dorskih templjev. Lokalna vodička nam pokazala Jononin tempelj, Concordio, porušen Jupitrov tempelj, Herkulov tempelj in tempelj Sloge. Videli smo sistem napeljave vode in mestno obzidje. Pozneje so imeli Rimljani tukaj grobišče. Popoldne smo si ogledali še veličastne grške temple v Salinunteju, kjer je veliko razdejanje naredil potres. Nekatere temple so obnovili. Malo stran je mogočna akropola s stanovanjsko četrtjo in obsežnim obzidjem. Nato smo se podali zopet v notranjost otoka, kjer smo se ustavili v Segesti, kjer je pod goro Barbaro znamenit helenistični dorski tempelj. Je v čudovitem okolju in dovolj ohranjen. Na nasprotnem hribu je grško gledališče, ki so ga kasneje uporabljali Rimljani in ostali zavojevalci. Arabci so imeli tukaj tudi mošejo. V okolici je veliko cvetja. Zopet smo prišli do obale in Tirenskega morja. Visoko na planoti smo obiskali hribovsko mesto Erice. To je mirno mesto z ozkimi tlakovanimi ulicami, majhnimi trgi in mirnimi kottički. V antiki je bilo tu Venerino preročišče. Nato pa smo pot nadaljevali ob severni obali, mimo palermskega letališča, do glavnega mesta Palermo.

Zadnji dan smo se odpravili zjutraj na ogled mesta, ki so ga oblikovala različna ljudstva, Feničani, Rimljani, Bizantinci,

Razvaline templjev v Selinunte

Razgled s hribovskega mesta Erice

Tržnica v Palermu

Normani. To je največje mesto na Siciliji, pristanišče z veliko priseljenci, ki si na različne načine preživljajo – tudi s krajom. Mesto ima veliko fontan, parkov, cerkva in ostalih znamenitosti. Mi smo si ogledali Normansko palačo, kjer je sedaj parlament Sicilije. V stavbi je tudi čudovita Palatinska kapela z mozaiki. Šli smo do katedrale, ki je bila grajena v 12. stoletju na kraju bizantinske cerkve. V njej se prepletajo romanski, arabski, normanski in gotski stil. Obiskali smo tudi grozljive katakombe pod Kapucinsko cerkvijo z 8000 mumijami. To so moški, ženske, otroci in menihi. Nato smo si ogledali tržnice, ki jih je več različnih po mestu. Popoldne smo se odpravili v bližnje mestece nad Palermom na kraljevi gori. Tam smo si ogledali slovito saracensko-normansko stolnico iz 12. stoletja. Cerkev ima največje in najpomembnejše krščanske mozaike na svetu, ki so jih ustvarili umetniki iz Bizanca. Pozno popoldne smo se vrnili nazaj do hotela v Palermu, kjer smo se razdelili. Dvajset potnikov z vodičko Metko, ki nam je strokovno pomagala doživeti Sicilijo, se je odpeljalo na letališče v Catanijo. Ostali pa smo ostali v Palermu, kjer smo se kasneje odpeljali na letališče. Notranji leti se uredijo preko interneta, zato v letalu ni bilo prostora za celotno skupino. Obe skupini sta skoraj istočasno zapustili Sicilijo in odleteli na letališče Marco Polo v Benetkah. Tam nas je že čakal avtobus za prevoz proti

Katakombe pod Kapucinsko cerkvijo

domu. Pred Udinami smo doživeli »gumi-defekt« in smo imeli srečo, da ni bilo posledic.

V zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne smo prispeli nazaj v Slovenijo. Za nami je zopet eno nepozabno doživetje. Bili smo v deželi mafije, ki pa jo danes spoznavamo že tudi pri nas.

Marjan Mencinger, foto Anton Kelbl

Katedrala v Palermu

Z ladjico po Blatnemu jezeru (Balaton)

Na zdravje! Za srečno vožnjo

Članice in člana DRFD smo se 4. junija zgodaj zjutraj odpravili na dvodnevni izlet na Blatno jezero.

Po dolgi vožnji s precejšnjimi postanki smo končno ugledali Blatno jezero v svoji značilni svetlo zeleno umazani barvi. Ugotovili smo, da slovensko ime zanj (Blatno jezero) kar dobro drži. Sicer je Blatno jezero v zahodnem delu Madžarske in hkrati tudi največje jezero v srednji Evropi. Je drugo srednjeevropsko stepno jezero (poleg Nežiderskega jezera). Jezero ima dve izraziti kotanji, ki ju loči polotok Tihany in tu je jezero najožje. Seveda smo se ustavili na tem prelepem in ljubkem polotoku, na katerem leži istoimenska idilična ribiška vasica, ki je danes spremenjena v muzej domače obrti in starodavne panonske arhitekture. Sprehodili smo se po domačih delavnicah, kjer smo si lahko nakupili spominke – keramične izdelke, košare itd. Iz priljubljene razgledne točke se ponuja prelep razgled na jezero in panoramo okoli njega.

Po ogledu smo se napotili v hotel, kjer smo se namestili in osvežili po dolgem in napornem dnevu. Nato smo se zbrali ob dogovorjeni uri in se odpeljali na čardo - na okusno in obilno večerjo ob plesnem programu. Plesni program folklorne skupine mladih Madžarov in Madžark je bil sila zanimiv in prijeten, a ob taki lakoti, ki smo jo čutili, smo komaj dočakali konec. Postregli so nam s tako hvaljenim madžarskim »gulašem«, ki je bil, roko na srce, enkratno, božanski, čudovit itd. Pojedina se je nadaljevala z nič kaj madžarsko hrano in oh, šok ... ob večerji nam je na violino igral madžarski Rom, ki nas ni prepričal s svojo virtuoznostjo. Tako se nam je večerja v čardi, pričakovani z »bombastično žurko« do poznih oz. jutranjih ur, končala klavrno. Hitro smo se »zbasali« v avtobus in odpeljali v hotel. Tam pa, diskoteka, oziroma prirejena diskoteka v jedilnici.

ČLANICE IN ČLANI DRFD NA BLATNEM JEZERU

Graščina Festetics

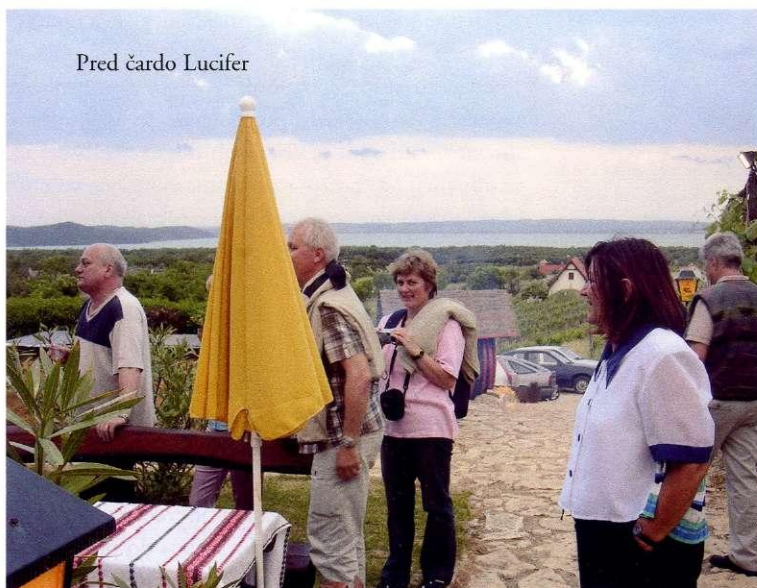

Enkratno! Plesali smo in se zabavali. Ugotovili smo, da je madžarska mladina »fejst« mladina.

Naslednje jutro, po kratki noči, ob sedmih, zajtrk – obilen in dober, na vožnjo z ladjico po jezeru. Kljub mrazu in dežju smo na ladji preživeli lepo urico, nato smo se z avtobusoma odpeljali v mesto Kesthely.

To mesto je bilo v začetku 20. stol. najbolj ekskluzivno središče ob jezeru, kamor so hodili na oddih plemiči, bogataši in umetniki. Je center spodnjega dela Blatnega jezera in je danes živahno mesto, v katerem se poleti dosti dogaja. Tu smo si ogledali grad družine

Termalno jezero Heviz

Pred čardo Lucifer

in je celo dobil svoj prostor v mestnem grbu.

Nekaj ur smo imeli prosto za kopanje (rečeno je bilo, da kopanje v jezeru pomaga pri lepoti????) ali za pohajkovanje po uličicah in zapravljanje eurov.

Tako, dvodnevni izlet je minil, kot bi mignil. Ker pa so nas čakale še službene obveznosti, smo pred večerjo v naši lepi Sloveniji izvedli še občni zbor. Nova predsednica društva je postala Nada Pezdernik, bivši predsednici Greti Tomaš pa se še enkrat iz srca zahvaljujemo, da je društvo obdržala in povečala.

Sabina Ališič

Festetics, ki je bil zgrajen v baročnem slogu leta 1754. Gre za čudovit baročni primerek, z lepo ohranjeno notranjo opremo v sobanah ter bogato knjižnico (90.000 knjig). Ponaša se tudi z lepo urejenim parkom, moč pa si je ogledati razstavo divjih živali in raznovrstnih kočij.

Nato smo se odpravili do Heviza, kjer se nahaja največje termalno jezero v Evropi, ki obsega 4,4 hektarja in zato se je tu razvil zdraviliški turizem. Zanimivo je to, da se na površini jezera bohotijo rdeči lokvanji, v zadnjih letih pa je možno opaziti mutacije le-teh, saj postajajo vijoličasti in rumeni. Lokvanj je postal zaščitni znak jezera

Pogled na obalo Blatnega jezera

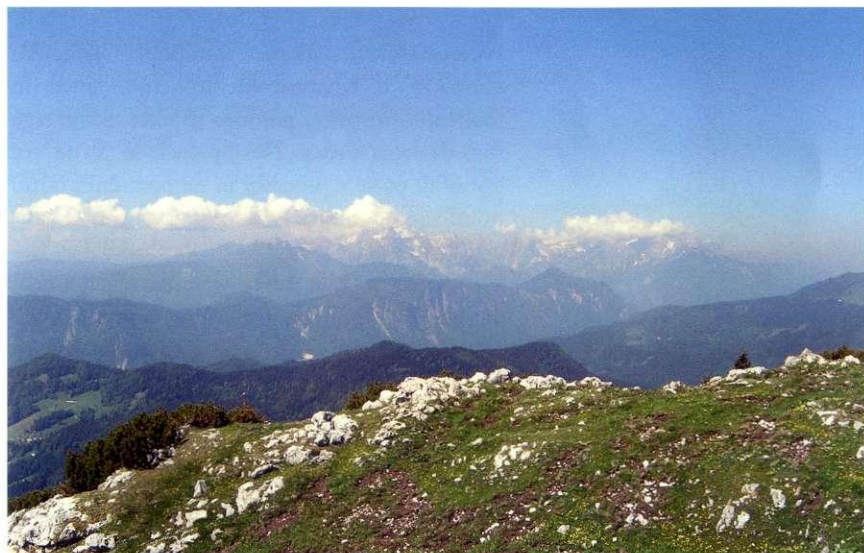
Tako številno kot na pohodih so se zbrali tudi na odprtju razstave

UTRIP POHODNIŠKE SKUPINE PRI DU JAVORNIK – KOROŠKA BELA

Pred desetimi leti se je dvanajst pohodnikov in pohodnic odločilo, da bodo vsako sredo skupaj odšli na pohod. V desetih letih je število pohodnikov naraslo na 62, izvedli pa so 422 pohodov po domovini in zamejstvu. Predsednik sekcije je Ivo Borštnik, arhiv in dokumentacija je v rokah njegove soproge Marije, dežurni fotograf pa prav tako član skupine Ivko Dolenc. Ob jubileju so v prostorih Kulturnega doma na

Slovenskem Javorniku pripravili foto razstavo »Po poteh pohodniške skupine 1995 – 2005« ter najzaslužnejšim podelili posebna priznanja. »Zdrav duh v zdravem telesu« je njihov moto tudi v tretjem življenjskem obdobju. Med člani skupine je veliko nekdanjih delavcev Železarne Jesenice, nekaj pa jih je upokojitev dočakalo v ACRONIJU.

Janez Pipan

Cvetoči travniki na Bevski planini

Dom na Lubniku

POHOD ŽELEZARJEV PO LOŠKEM POGORJU

Škofja Loka je najbolj srednjeveško mesto v Sloveniji. Starodavno mestno jedro leži na sotočju Selške in Poljanske Sore. Ustanovljeno je bilo leta 973. Ustanovili so ga freisinški škofje in z njim gospodarili 830 let -to je do leta 1803-, ko je bilo vse podržavljeno. In prav Škofja Loka je bila v soboto, 4. junija, izhodišče 2. pohoda slovenskih železarjev v organizaciji vodnikov iz Tovila in Metaluškega inštituta iz Ljubljane.

Loški grad

Stari del je tipično srednjeveško mesto z ozkimi ulicami in mostovi, ki ga v neokrnjeni obliki lahko občudujemo še danes. Prepoznavno znamenje Škofje Loke pa je tudi od daleč vidni grad na griču. Prvotni grad je stal že v 13. stoletju. Ob potresu leta 1511 je bil grad skoraj povsem porušen, škof Filip pa ga je dal obnoviti. Leta 1891 so sestre Uršulinke grad preuredile v šolo, sedaj pa je v Loškem gradu sedež muzeja s pomembnimi zgodovinskimi, umetnostnimi in etnološkimi zbirkami ter spomini na preteklost. Prav nenavaden je eden od simbolov Škofje Loke, to je grb, v katerem je ob loškem gradu upodobljen zamorec z velikim uhanom v ušesu in s krono na glavi. Legenda pravi, da je to povezano s potovanjem škofa Abrahama po Poljanski dolini. V temnem gozdu se je srečal z medvedom in se ga seveda prestrašil, rešil pa ga je črni služabnik in za zahvalo je dal škof v mestni grb naslikati zamorca.

Omeniti pa je treba še znameniti »Škofjeloški pasijon«. To je najstarejše slovensko ohranjeno dramsko besedilo, katerega izvirni zapis hranijo v kapucinskem samostanu. Napisal ga je leta 1721 pater Romuald Marušič. Pasijon pripoveduje

Mestni trg v Škofji Loki

svetopisemsko videnje zgodbe o nastanku človeštva, o Kristusovem trpljenju, smrti in vstajenju. Prizorišče pasijona so ulice in trgi tega starodavnega mesta. Nastopajoči, ki jih je več kot 600, pa se v procesiji in na pomičnih odrih pomikajo po mestu.

To mesto je bilo torej v soboto, 4. junija, izhodišče 2. pohoda slovenskih železarjev. Že sončno jutro in vedri obrazi pohodnikov so obetali, da bomo preživeli zopet lep dan. Na pot smo se podali skozi stari del mesta, nadaljevali ob grajskem zidu mimo vhoda v Loški muzej na preval Kobilica. Sledili smo markacijam, ki so nas popeljale skozi gozd v vas Gabrovo. Iz vasi nas je

Škofja Loka

Na poti

pot spet peljala v gozd, blizu je tudi odcep do jame Kevdrc, ki leži v Lubniškem bregu na višini 810 m. Jama je znana predvsem po jamskem živalstvu, saj so v jami zaznali 32 živalskih vrst. Pred seboj smo imeli še pol ure hoje in stali smo na najvzhodnejšem vrhu Loškega pogorja. To je vrh Lubnik na nadmorski višini 1025 m. Za pot iz Škofje Loke do vrha smo porabili dve uri prijetne hoje, predvsem po gozdu, ki nas je varoval pred močnim pomladanskim soncem. Na vrhu stoji tudi planinska koča, ki jo upravlja PD Škofja Loka. Ker je vrh zelo izpostavljen, smo imeli

čudovite razglede na Soriško polje, Ljubljansko kotlino, na zahodu je pod nami Selška dolina, v ozadju pa so se bohotali Julijci, Karavanke in Kamniške Alpe. Nismo pa spregledali sosednjih vrhov Blegoša in Ratitovca. Izkoristili smo tudi gostoljubnost osebja v koči in se dodobra okrepčali, tako da pot v dolino ni bila naporna. Spustili smo se v Selško dolino skozi naselje Rantovše do Zgornje Luše, kjer je bil tudi cilj pohoda. V gostišču Kveder smo se okrepčali z golažem in zaplesali ob zvokih ansambla Dolomiti. Čas pa je v dobri družbi kar prehitro

tekkel in napočil je tudi čas odhoda, zato smo se morali posloviti od ostalih železarjev in se odpeljati proti domu. Verjetno pa se bo marsikateri pohodnik vrnil v Škofjo Loko, ki je poleti vsa srednjeveška.

Na Mestnem trgu se vrstijo gledališke predstave, glasbeniki izvajajo koncerte srednjeveške glasbe na instrumente, na kakršne so igrali v času nastanka te glasbe. Posebno živahno pa je »na semanji dan«, ko domači in tuji trgovci ter rokodelci ponujajo svoje blago.

Tone Kelbl

ACRONI

Gostišče Kveder v Zgornji Luši

Na vrhu Lubnika

Špikov kot

Zdaj je konec zdravega življenja, z bogom rekreacija in šport! Na vladi takega so mnenja, poškodb grozi nam res vseh sort.

Če grem počasi v gozd ali planine, se sprošča mi adrenalina, pa me izlet kar hitro mine. Minister meni, da bom »hin«.

In če mi zdrsne kje na skali, ne bo bolniške skoraj nič. Zdravja ministrstvo se hvali: je treba »šparat« kot hudič!

Kako naj si ohranim zdravje, če doma bom ležal kot mrlič? V zakonu čudno je poglavje: Bodi zdrav, ne migaj nič!

Če me poškodba prizadene, bom shujšal, drugega ne bo, ves bled bom gledal štiri stene, cvenka za hrano pa ne bo.

Ker pa tukaj so dopusti, večina nas bo kam odšla. Ne bomo čemerni in pusti. Počasi in previdno! Tako bo.

Prijatelj šel bo na Hrvaško, na plavi Jadran, je dejal. S seboj bo vzel le »šnopca flaško«, se mu ne sanja, kje bo spal.

Ne ve, da tam so višje cene, sezonske, kot se reče jim. Natakarski odnos mu dobro dene, ga bodo gledali kot dim.

Jaz bom doma, na rodni grudi. Morda Primorska, Štajerska, kaj vem. Užil, kar mi kmetija nudi, čez dan pa kaj pogledat grem.

Je kaj videti v naši nam deželi, neznanih krajev mrgoli. So ljudje prijazni in veseli, in to človeka veseli.

Vaš Boter Špik

Špikovi prebliski

Sovražnikov nikoli ne ljubimo, razen če nismo sovražniki sami sebi.

Postajam paranoičen. Zdaj se bojim že vsake položnice.

Na trgu je zdaj veliko sadja – po velikih cenah.

Včasih je bila beseda kmet žaljivka. Danes ob tej besedi pomislim na nepovratna sredstva.

Zelo rad poslušam pravljice. Pri TV Dnevniku.

V vseh medijih slišim, kako vsi kradejo. Samo jaz ne. Nimam kaj.

Nekateri so tako sposobni, da si samo s plačo v enem letu sezidajo vilo.

Za gospodarski kriminal je vse več ovadb. In pri tem vedno tudi ostane.

Najbolj produktivno je prevzeti odgovornost za šefove napake.

Kanibalizem še ni izumrl. Ljudje se vse bolj žrejo med seboj.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:

NAJHUJE JE, ČE TRČITA DVA, KI STA ŽE TRČENA.

Nagrade prejmejo:

1. nagrada - optična miška Genius, Karmen Vidmar, C. talcev 7/a, 4270 Jesenice,

2. nagrada - finančni kalkulator Canon, Mira Kocijančič, C. revolucije 10, 4270 Jesenice,

3. nagrada - žepni kalkulator Canon, Karmen Krničar, Pot Otmarja Novaka 3, 4270 Jesenice

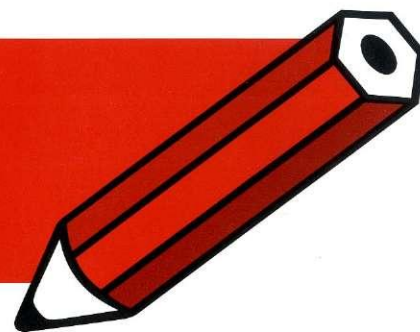
Z osebnim dokumentom se boste nagrajenci oglašili na sedežu podjetja 3BM, Cesta železarjev 7a, Jesenice, kjer boste prevzeli nagrade.

Podjetju 3BM se za nagrade lepo zahvaljujemo.

Uredništvo

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: DRAGO RONNER	OBSSE- DOST, STRAST	STARO- GRŠKI JUNAK	AFRIŠKI PTIČ	DRŽAVNI SIMBOL	NEMŠKI FILOZOF (THEODOR)	TOKOVNI POSREDNIK	PAZDER	ABUNA JE POGLAVAR	BORZNI AGENT	DVOJNA POTEZA PRI ŠAHU	JAREM	GLAS, ZVOK	PREBI- VALEC AVČ	IGRALKA IVANIČ	MESTO NA ZAHODU NIGERIJE	KOFI ANAN
GORA V JULIJCIH								RIMSKI CESAR								
DELA VEČ, KI DELA NA AKORD								RAZRASLA VEJA BOJEČNOST								
AFORIZEM EVGENA JURIČA																GRŠKA ČRKA
IGOR DEKLEVA			MOŠKI, KI MASIRA	NEKDANJA SREDNJA ŠOLA NALEPKA						LANITAL JE UMETNA VOLNA		REKA V SVICI — POT V SNEGU				
DRŽAVA NA ARABSKEM POLOTOKU						UMETNA VOLNA IZ KAZEINA	STARO- GRŠKI PEVEC				GERARD NERVAL PENEČE SE VINO			IGOR TORKAR DEL KOPRA		
VRSTA RAZSTRE- LIVA							BRAZGO- TINA TROPSKI VETROVI						OSEBNI ZAJMEK SEČNA CEV			
SACK JE NEMŠKA OPERNA PEVKA	NAŠA GLASBENA SKUPINA	SILICLI ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA			VULKAN NA FILIPINIH			STARORIM. UTEŽNA MERA	IZGNANEC REKA V RUSIJ						POGLAVAR KOPIJSKE CERKVE	PTIČ PELIKAN
SLOVENSKA SKLADA- TELJICA (BREDA)					NASLO- NJALO DEL GLAVE							ZDRAVILNA RASTLINA NEMŠKA PEVKA (ERNA)				
KONEC AFORIZMA																
KLEMEN RAMOVŠ			UJNA MAJDAARIH					DEL PANONSKO- NIZINE-ELSA TRIOLET						UROŠ SLAK ORANJE		
UNIVERZA										NAŠE PODJETJE						
UNIČE- VALKA ŽELEZA				IZBRANA DRUŽBA						BROKER JE BORZNI AGENT	MERSKA ENOTA ZA DRAGO KAMENJE					

1. nagrada: 5.000 SIT
2. nagrada: 4.000 SIT
3. nagrada: 3.000 SIT

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon ter pošljite do 10. julija 2005 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v ACRONIJU lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo

priimek in ime:

naslov:

pošta:

rešitev nagradne križanke:

POLETNA NAGRADNA IGRA

Tudi letos
razpisujemo natečaj
za najlepšo
fotografijo na temo
dopustov.

Pišite nam torej,
pošljite fotografije,
lahko tudi v
elektronski obliki na
naš znani naslov
(Uredništvo Novic
ali
lmarkez@acroni.si)

Če bo fotografij
dovolj, bomo tudi
letos v jeseni izbrali
najboljše in jih
razstavili, avtorje pa
nagradili s
praktičnimi
nagradami.

Fotografije bomo
zbirali do 15.
septembra 2005.

Uredništvo

